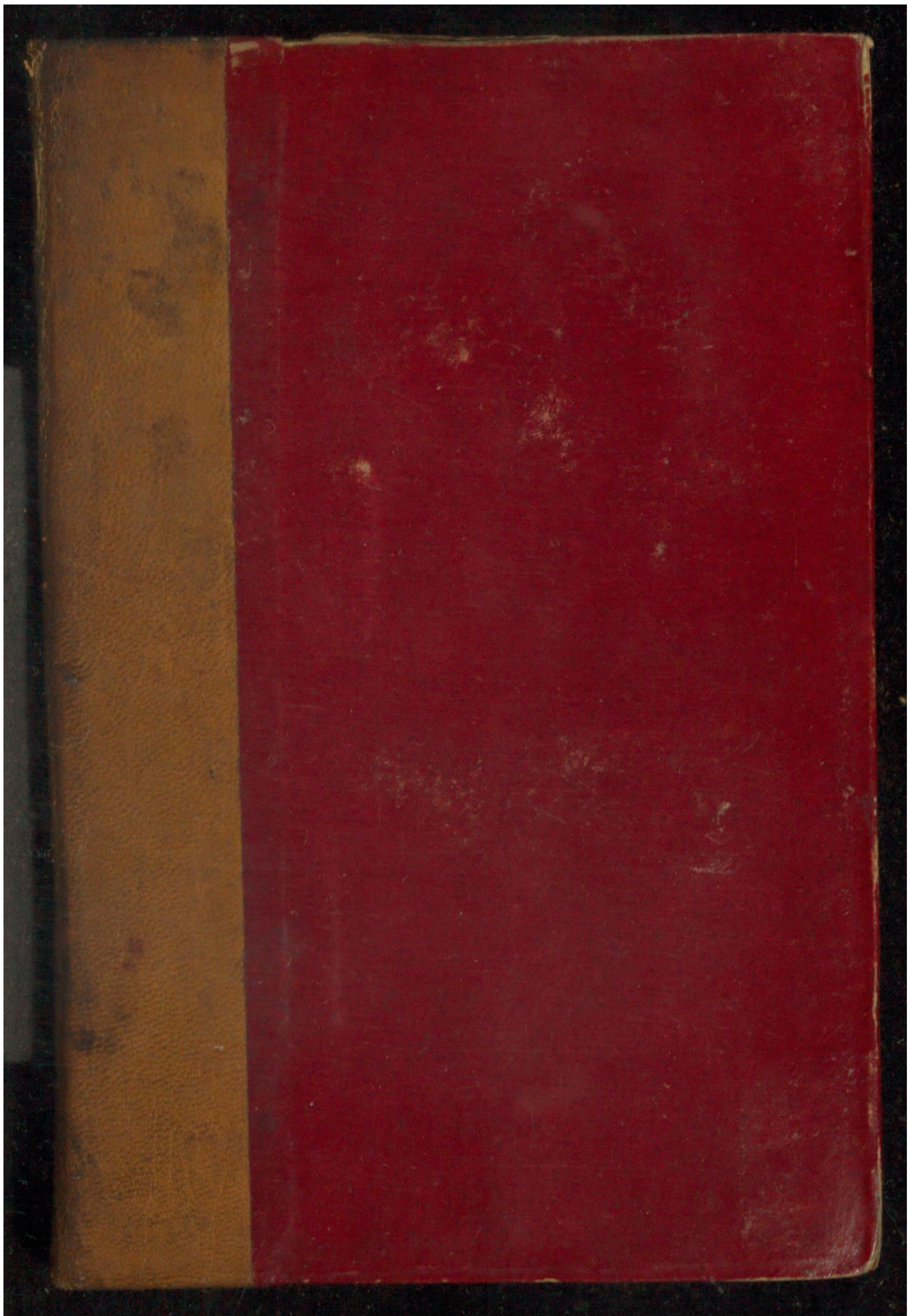
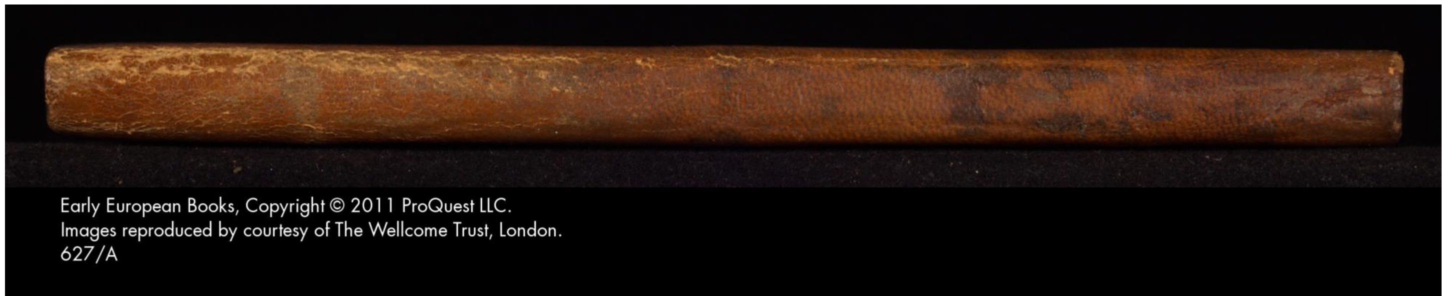

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

C. II e
627/A 16
BAIF

DEBACQ LIBRARY

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

De re veſtiaria

LIBELLVS, EX BAYſio excerptus: addita vulgaris linguæ interpretatione, in adoleſcẽtulorũ gratiam atq; vtilitatem.

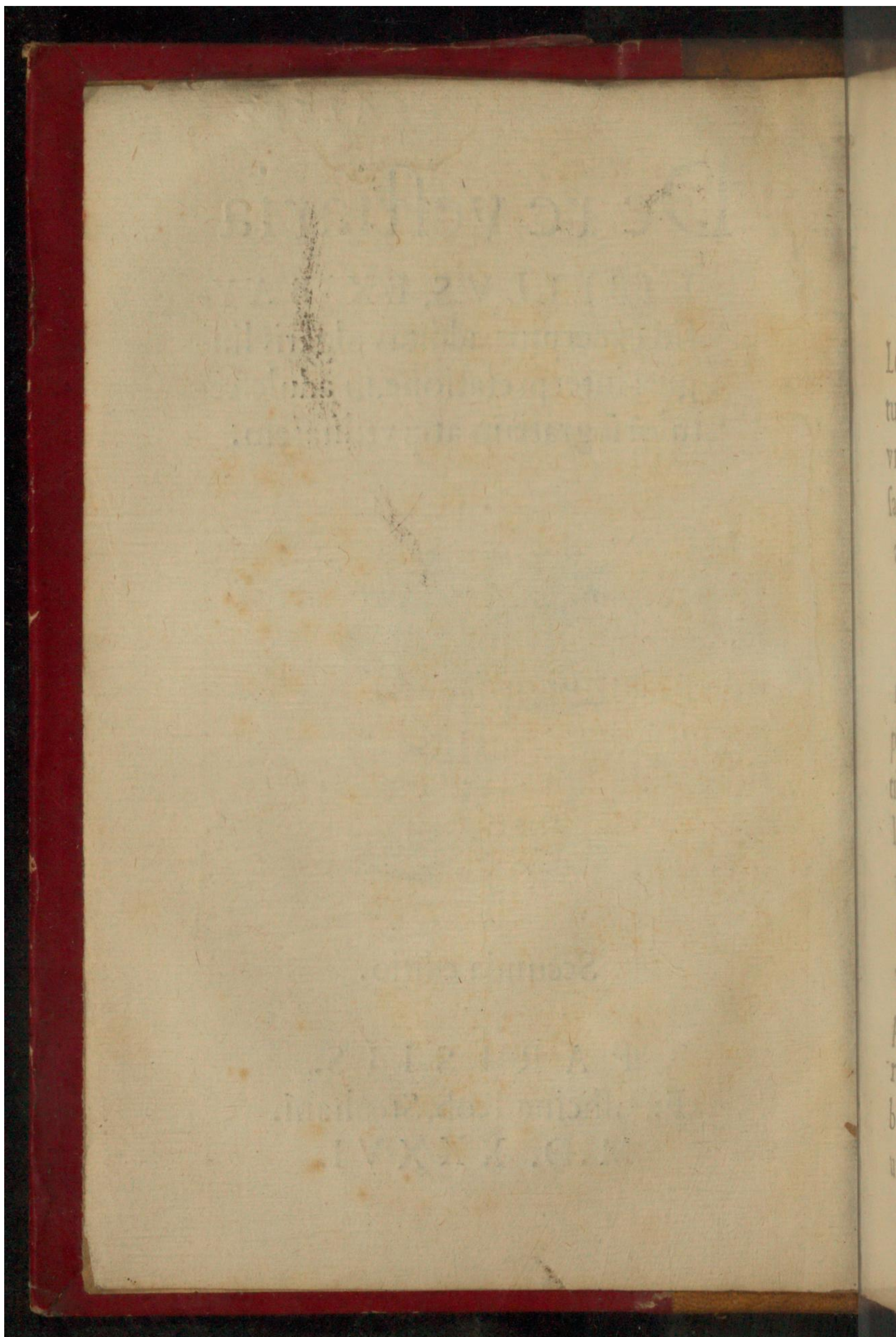

Secunda editio.

PARISIIS.
Ex officina Rob. Stephani.
M.D. XXXVI.

42508

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

CAROLVS STEPH. beneuolo lectori S.

QVANDO ita se res habet Lector, vt qui hodie tum in dicendo, tum in alio quouis gerendo negotio, vni satisfecerit, omnibus ex æquo nõ satisfecerit: sítque nũc, vt semper fuit, admodum magna ingeniorum varietas: quorum qui exactam rationem habere cupiat, variè quoque se gerat necesse est: Id certe cum diligentius perspiceremus, atque audiremus quotidie nonnullos conquerentes, quòd Lazarus Baysius, vir alioqui grauiss. non æquè pueris atque eruditioribus consuluisset: ne quid posthac eorum vtilitati detractum esse quisquam amplius iudicaret, visum est nobis operæprecium, summam eorũ quæ in libello de re vestiaria continentur, breuibus perstringere, atque in ordinem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

diſponere, ex ipſius authoris volũta-
te:præmiſſa interim vulgari veſtiũ ac
colorum interpretatione,vt vel etiam
in hac parte adoleſcentuli bonarũ li-
terarum cupidiores ſibi quoq; ſatiſſa-
ctũ putent:nulla tamen authoris gra
uitate imminuta : ſed tantũ ex ipſius
opuſculo ſelectis iis quæ ad puerorum
vtilitatem facere videbantur. Neque
enim nos latet quàm inconſultè for-
taſſis,ne dicam temere, faciant ii,qui
dum alienas vigilias in compendium
aut epitomen redigũt,viris bonis lau
dem omnẽ præripiunt,labores ſuffu-
rãtur:præſertim quum id ſuo nomini
neſcio quo fato attribuunt. Quam-
obrẽ Lector,ſi me audies, nullã poſt-
hac fidẽ adhibebis iis, qui iſtiuſmodi
nugis curioſius delectantur:vteríſque
hac velut ſummula rei veſtiariæ, do-
nec integrũ Bayſii libellũ intelligere
poteris,aut vacabit perlegere. Vale.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

Summa rei vesti ARIAE, EX BAYFIO.

De tegumentis capitis Cap. I.

PRimùm quidem in vestimentorum ratione, à superioribus ad infetiora: deinde vero, ab intimis ad exteriora progrediemur. post hęc autem ad ornamenta, colores, & alia huiuscemodi pueris necessaria deueniemus. Qua in re, ne verbosiores simus, post explicata vocabula ex Bayfio, Lectorem remittemus ad libellum: atque vbi quidpiam additum erit præter authoris sententiam, id à nobis hac nota [ ] signabitur. Incipiemus igitur à tegumentis capitis.

Pileus, siue pileũ, *ung bõnet*. à Græcis τὸ πίλιον, καὶ τὸ πιλίδιον dicitur. [Caue autẽ ne pro pilidio, dicas philidiõ. Nam τὸ φιλίδιον καὶ φενάκη apud Græcos galericulũ significant, quẽ nos falsam perrucam dicimus. Trãquillus in Caligula, cap. 11. capillamentum appellat.] Pileus autẽ seruorum fuit insigne, cum raso capite libertate donabãtur. Vnde pileati serui à Gellio dicti qui manumittebãtur: atque hinc etiam prouerbium, Vocare ad pileum, pro, donare libertate, dictum est à Suetonio. Vide Cap. 20. Bayfij.

[Pileus clauatus, ex Nonio, *ung bonnet a fers, ou a boutons dor*. quòd clauis aureis intextus sit, cuiusmodi nunc gestare solent nostri aulici.] Claui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

autem aurei in pileis, veſtimentis, aut etiam calceis, ſunt qui vulgo dicuntur, *fers dor.* Cap.7. [Hinc clauulus diminutiuũ, qui cingulis canũ infigebatur, hoc eſt, collaribus quæ vulgo vocant. Varro, Cingulũ circa collum ex corio firmo, cum clauulis capitatis. *des cloutz a teſte.*]

Galerus, *ung bonnet rond*, rotundum ait eſſe pileolũ Hieronymus ad Fabiolã, quaſi media ſphæra. Nonnullis autem eſt quam Tiaram Græci atque adeò noſtri appellant. Cap.20.

[Fortaſſe Galerus non erat abſimilis pileolo quẽ hodie Græci, quos Albanos vulgò vocamus, ſub oblonga cyrbaſia geſtare ſolent: cuiuſmodi etiam nunc Senatores Veneti vtuntur, & in Academia Parrhiſina ſcholaſtici: ſed ijs nunc vſus aliam formam dedit.]

Tiara, erat capitis tegmen regũ orientis. Ouidius in vndecimo de Mida rege,

Tempora purpureis tentat velare tiaris.

Plutarchus inter medicam ſtolam annumerat in Antonio: & in Artaxerxe pro galea ſumpſiſſe videtur. Hiero. idem eſſe ait cum Galero. Cap.20.

[Gemmatam tiarã dixit Virgilius: & Iuuenalis Phrygiam, quòd ea primum Phryges vſi ſint. Sidonius item tiaratos reges dixit, caput tiara velatos, quos Græci tiarophoros vocant. Budæus tiaram ſummi pontificis appellat, quam triplicẽ coronam vocare ſolemus, *le regne.*]

Petaſus, pileus Arcadicus Hiſychio. Inde Petaſatus, petaſo indutus, apud Tranquillum in Auguſto, & M. Tullium in epiſt. ad Caſſium. Vide

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

Cap. 20. [Petaſum fortaſſis non ineptum fuerit appellare leuē pileum, ſed amplum ſatis, quo viatores, tabellarij atque adeò caduceatores vti ſolēt ad arcendos imbres & ſolem. Vnde petaſatū Mercurium finxerunt poëtæ.

Cuculio, onis, inquit Iul. Capitolinus, gen⁹ eſt pilei viatorū, quo capite obtecto vagari nocte ſolēt]

Cyna, pileus erat Lacedæmoniorum ex Strabone. Quanquam Ephorus ex eodem pileum Laconicum appellet. Cap. 20.

Cyrbaſia, *chappeau dalbanoix*, pileus altus in ſpeciem coni eductus. [Cuiuſmodi nunc ſolent quidam ex Græcis geſtare.] Ibidem.

Cidaris, ſiue citaris, ornamētum capitis regum Armeniæ, quod pro diademate confundit Plutarchus in Pompeio, & in Lucullo. Erat etiam inſigne regum Perſarum: vt idem Plutarchus ait in Artaxerxe. [Q. Curtius primo geſtorum regum Armeniæ, ſcribit Cidarim cærulea faſcia albo circundata circuiri ſolere apud Perſas.] Ibidem.

Diadema, *vng diadeſme*, ornamentum capitis regum inſigne. hinc Ponere diadema, & capere diadema dixit Tranquillus. vnde etiā Metellus diadematus dictus eſt. Reginarum quoque fuit, vt ait Plutarchus in Lucullo, de Monima Mileſia altera Mithridatis vxore. [Faſciam quandam aut amiculum opinor fuiſſe, quo regis caput atque adeò pileus ornabatur παρὰ τοῦ διαδεῖσθαι: hoc eſt obuincire. Quod inſigne regum inueniſſe primum liberum patrē author eſt Plinius. Erat autē cādidum vinculum, cuiuſmodi hodie noſtri præ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

ſides Parrhiſini, præterea etiam Venetiarum duces ſuis tiaris obuincire ſolent.] Ibidem.

Cauſia, pileus erat regũ Macedoniæ. [Budæus eleganter ſumpſit pro galero coccino cardinaliũ, quem nonnulli capellum rubrũ appellant. Quinetiam idem author eſt, cauſiam poſſe ſumi pro eo pileo, qui à ſolis ardore nos defendit.] *Vng chappeau*. Ibidem. [Plautus pro naucleri pileo ſumere videtur in Milite, Facito vt venias huc ornatu nauclericaco, cauſiam habeas ferrugineam.]

Mitra, *Vng chappeau de fleurs*, matronarum ornamentũ Varroni. [Ea primùm vſas opinor virgines Lydias, deinde vero Mœonias. Virgil.4. AEneid. de Paride,

Et nunc (inquit) ille Paris, cum fœmineo comitatu Mœonia mentum mitra, crinémque madentem Subnixus, rapto potitur. Poſtea autem ad AEgyptias, Phrygias, Syrias peruenit. Ea autem videtur fuiſſe corona, floribus, vel quopiã alio ornamẽto, vt faſcijs, horariiſque contexta, ac filo circunligata, vt ſub mẽto aſtringeretur: vnde nomen quidã accepiſſe putãt: nẽpe ἀπὸ τοῦ μύτου: hoc eſt, à filo. Quod filũ Virgilius redimiculũ mitræ appellat: Et tunicę manicas, & habẽt redimicula mitrę, Quidam phyliras vocant. Plin. lib. 16, Tenuiſſimum corium phyliræ, coronarum lemniſcis celebres, antiquorúmque honore. Nõnullæ mulieres eas nunc adhuc vocant *des phulettes*.] Cap. 19.

[Non omittendum hoc loco videtur, quando de mitra ſermo eſt, Plutarchum in Numa, vbi de Salijs loquitur, mitrã ſumpſiſſe pro æneo pecto-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

ris tegumento. Ita enim inquit, μίτραις δὲ χαλκαῖς ἐπεζωσμένοι πλατείαις, καὶ κράνη χαλκᾶ φοροῦντες. Quod ita retulit Liuius Dec. decima, Salios item duodecim Marti gradiuo legit, tunicǽque pictæ insigne dedit: & super tunicam, æneum pectori tegumen. Homerus quoque mitram appellauit Iliad. δ.

μίτρης θ' ἣν ἐφόρει ἔρυμα χροός, ἕρκος ἀκόντων.

Sed hæc à Baysio inter colloquēdum accepimus.

[Mitellā pro Corolla dixit Virgilius in Copa: Copa Syrisca caput Graia redimita mitella.] Cic. pro Rab. Sed Neapoli in celeberrimo oppido sæpe videmus cum mitella chlamydatum L. Syllā imperatorem.

Vitta, Tegimen capitis matronarū, quo capillos coercebant, & constringebant ac colligabant. Tibullus, -quamuis non vitta ligatos
Impediat crines. Ouid. 1. Metamorph.
Vitta coercebat positos sine lege capillos.

Erat quoque Vestaliū, qua cū plaga vtūtur eæ, quæ perpetuā virginitatē deo vouerunt. [Vittas gerebāt, quæ pudicæ erant matronæ: neque enim meretriculis licebat vittis vti. Ouid. Este procul vittæ tenues, insigne pudoris. Virg. Soluite crinales vittas, capite Orgia mecum.] Cap. 20.

Reticulum, *Vne coeffe*, tam virorū, quàm mulierum fuit, quòd capillū cōtineret. [Ita dictum fortassis à forma retis, vel piscatorij, vel venatorij. Iuuenalis, Reticulúmque comis aratum ingentibus implet.] Cap. 19.

Restis, *Vng rubād*: Fasciola, qua mulieres capil-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

los inuoluebãt. Capite eodẽ. [Retiolũ Seruius ap pellare videtur, ſuper illud Virgilij 4. AEneid. Crines nodãtur in aurũ. Erat enim retiolũ, inſtrumentum ſiue faſcia quædã, qua comas colligebãt matronæ. Italicæ virgines cordellam vocant. Cicero redimiculum appellare videtur act. 5. in Verrem, Hæc ciuitas mulieri redimiculum præbeat, hæc in collum, hoc in crines.]

Rica à Romano ritu, quòd, vt inquit Varro, Romano ritu ſacrificiũ fœminæ cũ faciũt, capita velãt. Ibidẽ. [Plau. in Epid. Aut crocotulã, ſupparũ, aut ſubminiã ricam, baſilicã. Subminiam ricã pro oſtrina dixiſſe videtur quaſi ſubrubrã. Hinc ricula diminutiuum. Terẽt. Interea aſpexit virginem vectari in capite riculam indutam oſtrinam.]

Capital, *ung camail*, ſacerdotale erat, inquit Varro, quod etiam nunc noſtri ſacerdotes deferre ſolent. Cap. 20.

Capitium, capitij, *une cappe a femme*, Capitis tegmen, à quo etiã appellatum eſt. Quod ſi verum eſt, in mulieribus id capitiũ dicemus, quod in matronis cappam appellamus, quo vndatim criſpo vtuntur Parrhiſinæ. *une cappe de camelot*. Cap. 17.

[Flameum, ſiue flameolum, veli genus, quo nouæ nuptæ capita amiciebantur. Qui mos adhuc hodie in Hiſpania obſeruari ſolet, vt primo nuptiarũ die virgines flameolo pellucenti faciẽ obtegant, eúmque per totũ diẽ gerãt, ceu intactæ & puræ virginitatis ſignũ. Dictũ flameũ, quòd à flaminica, hoc eſt, flaminis vxore primũ deferri ſolitũ ſit: erátque coloris lutei, cuiuſmodi Ferrariẽ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

ſes ac Mantuanæ virgines deferre ſolẽt. Lucanus de Martia iterũ nubente Catoni, Lutea demiſſos velarunt flamea vultus. Plin. Lutei video honorẽ antiquiſſimũ in nuptialibus flameis totum fœminis conceſſum. Iuuenalis, -ſedet illa parato Flameolo. Italicæ matronæ faſciolũ appellant.

Carbaſus, aliud velũ ex delicatiſſima tela compoſitum. Val. Max. lib. 1, Cum carbaſum, quam optimã habebat, foculo impoſuiſſet, ſubito ignis emicuit. Virg. 8. AEneid.
-eum tenuis Glauco velabat amictu Carbaſus. Hinc vela nauium per tranſlationem carbaſea & carbaſa dicta ſunt.]

Plaga, *ung uoele*, grande tegmen lineũ quo hodie mulieres Romanæ vtuntur: & quẽadmodũ plaga olim Veſtales virgines operiebant, ita nũc quoq; noſtrarũ monialiũ velamentũ, plagæ nomẽ accipere poteſt. Cuius diminutiuum plagula. Cap. 20.

Calantica, *ung cueurechef*, tegmen capitis muliebre. Cic. in Clodiũ, Túne cũ metiretur pedes fuſci, cum calanticã capiti accõmodares, &c. Ibidẽ.

De veſtimentis intimis Cap. 11.

CAmiſiam quã vulgus appellat *chemiſe*, nos recte & Latine imã ſiue intimã tunicã dicere poſſumus. Quidã interulã vocãt. Eſt quãdo tunica abſolute idẽ ſignificet: vt apud Ouidiũ multis in locis, & Ciceronẽ act. 7. in Verrem. Vnde tunicatus à Martiale, pro eo qui barbare dicitur in camiſia. Et tunicata quies ab eodem dicta, hoc eſt, libera ad opera togata. Athenæus χιτώ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

νιορ ἐχίσαρχορ appellat tuniculã carni proximã. Vide cap.12.

Et quia nonnulli ex veteribus(vt nunc quoque à nobilibus & ditioribus quibuſdam aulicis fieri ſolet)non eadem interula vtebantur noctu qua interdiu: itaque factum eſt, vt ab antiquis comicis χιτὼρ ἐυνητὴρ diceretur, quam nos verbum è verbo, ſi volumus, tunicam dormitoriã dicemus: vulgus camiſiam nocturnam appellat, *chemiſe de nuict*. Ex libello de vaſc.

[Poſt tunicam induebatur ſubucula, *une chemiſe de drap*, quam quidam ſubtunicale vocant, Græci ὑποδύτηρ, quòd ſubterinduatur. Suet. in Auguſt. Hyeme quaternis cum pingui toga, tunicis, & ſubucula, & thorace laneo, & femoralibus, & tibialibus muniebatur. Horatius,

-rides ſi forte ſubucula pexæ
Trita ſubeſt tunicæ.

Bayſius cap. 12, Vtebantur & tunica, quæ media dici poteſt, cuiuſmodi fe rè eſt tunica rubra, qua brumali tẽpore vtimur. Thoracem appellarunt veteres *Vne piece qui couure leſtomach*, à denominatione pectoris, quòd pectus & thoracem tegat, vnde thoracibus lineis antiquos pugnaſſe teſtis eſt Homerus. Caput 8.

[Thorax ferreus vel ahenus, *Vne eſcreuiſſe*: Arma quibus cõmunitur pectus. Plutarchus in Lucullo, Thoracẽ ferreum habens ſquammoſum, & ſplendidum, ac fimbriatum paludamentum. Virg. 8. AEneid. -alij thoracas ahenos,
Aut leues ocreas lento ducũt argento.

Vbi Seruius, Quia, inquit, apud maiores thoraces tantum

pectora tegebant. Vnde Statius,
-triplici seruantur pectora ferro:
Pectora, nam tergo nullus metus.

Thorax laneus, *Vne piece de drap.* Suetonius in August. Hyeme quaternis cũ pingui toga, tunicis, & subucula, & thorace laneo, & femoralibus, & tibialibus muniebatur.

Thorax plumbeus. Plin. lib. 7. cap. 20, Nos quoque vidimus Athanatum, nomine prodigiosæ ostentationis, quinquagenario thorace plumbeo indutum, cothurnísque ducentorum pondò calciatum per scenam ingredi.]

Neque verò fortassis omnino ineptum fuerit, si quemadmodum Iureconsulti stragula bubalina dicunt : ita quoque nos thoracem bubalinum appellemus eum, qui vulgo à militibus gestari solet. *Vng colet de cuir de buffle.* Bubalum enim vocabant antiqui bouem syluestrem, quem hodie adhuc Itali bufalũ, *ung buffle.* Vide libellũ de vasc.

[Thoracem absolute pro armis pectoris ponit Virgilius, statim in initio vndecimi AEneidos,
Teláque trunca viri, & bissex thoraca petitum
Perfossúmque locis.

Diploidẽ pro eo quod vulgus vocat *pourpoint*, veteres non vsurpasse video, neque etiam eo genere vocabuli vsos vnquam fuisse. Dici autem debet ἀπὸ τοῦ διπλόος καὶ διπλοῦς, quod pro duplicato thorace sumi videretur. Itaque fictum & nouum esse puto vocabulum, atque omnino alienum à communi vsu dicendi: nisi pro thorace laneo accipiam⁹, quod absurdũ adhuc videretur.]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

De tibiarum ac femorum vestimētis Cap. III.

AEQuum est nunc vt de femorum ac tibiarum vestimentis suo ordine disseramus. Posthæc autem ad calciamenta, vestes medias & externas deueniemus. postremo verò ad ornamenta & colores digrediemur.

Feminalia & Brachæ, *hault de chausses*. Vnde Gallia brachata, & brachati Galli dicti, quòd feminalibus vterentur. [Quæ femoralia appellare videtur Tranquillus in August. Vulgus Italorum coxalia hodie vocat.] Suidas, Hisychius, & Eustathius in Homerum, vocant ἀναξυρίδας, quas nos brachas dicimus, quod facile conijcitur ex loco Diodori in quinto, καὶ ἀναξυρίδας, inquit, ἃς ἐκεῖνοι βράκας προσαγορεύουσι. Hoc est, & anaxirides, quas illi brachas appellant. Cap. 20.

Subligaculum, *ung brayer*, [quo vtebantur veteres ad tegenda obscœna, siquando in scena prodibāt, ne fortassis per incōpositos gestus, aut alia quauis ratione detegerentur.] Cic. I. Offic. Scenicorum quidem mos tantam habuit à vetere disciplina verecundiam, vt in scena sine subligaculo prodeat nemo. Ibidem.

[Genualia, *iartieres*, apud Ouidiū in libris Metamorphoseon. Columella lib. 7, Recte, inquit, genibus applicātur, ac genibus circundantur. De genualibus intelligit.

Tibialia, *bas de chausses*. Paulus Iurecōs. Si tibiale vel humerale miles alienarit, castigari verberibus debet. Suet. Femoralib9 & tibialib9 munieba

tur. hoc eſt, femora & tibias muniebat cõtra frig⁹

Caligæ, caligarum, *des chauſſes*, Tegumentum tibiarum militare. Cic. Attico, Et Epicratẽ ſuſpicor, vt ſcribis, laſciuũ fuiſſe: etenim mihi eius caligæ & faſciæ cretatæ non placebant. Faſcias autem cretatas vocat, vt obiter dicam pictas, & colore aliquo delinitas. Quinetiam militaris caligæ forma ex antiquis marmoribus deprehenditur, tãtum enim attingebat mediam tibiam: atque in extrema parte ſuperiori, cuiuſdam animalis ceu leonis caput præ ſe ferebat. cæterũ à latere ipſius tibiæ faſciola quadã reuinciebat̃ ac claudebatur, quam vulgus laſſetum appellat: nos etiam corrigiam appellare poſſumus, niſi mauis dicere clauis potius à dextra parte ſuffigi ſolere, qui interdũ aurei erant, cum claui caligares dicti. Plin. lib. 9. ca. 18, vbi de piſcibus, Squamis inquit conſpicui crebris atque præacutis, clauorũ caligarum effigie. Hinc caligatus, caliga indutus. Iuuenalis,

Veniam caligatus in agros.

Et Caligulam primum dictum fuiſſe, quòd caliga vteretur, refert Auſonius hoc verſu:

Caius cognomen caligæ cui caſtra dedere.

Caliga ſpiculatoria, qua milites ſpiculatorij vtebantur. Erat autem colore quodã vel forma à militari diuerſa. Suet. in Caligula, Modo in ſpiculatoria caliga, nonnunquam ſocco muliebri. Quo loco corrupte quidam legunt ſpeculatoria.

Sculponeæ, ſculponearum, *des gueſtres*: Ita enim vſurpaſſe videtur Cato de re ruſtica, nempe pro tibialibus ruſticorum. Sculponeas, inquit, bonas

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

alternis annis dare oportet familiæ rusticanæ:ad quod vocabulum accedere videtur vox Italica, discusoni. Næuius, Sculponeis batuenda sunt latera. Varro, Aspicio sculponeatam bigas sequi cornutas, *guestree*. Vtrum autem Sculponeæ laneæ fuerint, an ex tela confectæ, iudicet qui volet: ego verò de hoc statuere nihil possum.

Ocrea, ocreæ, *houseau*. Apulei⁹, Ille crura ocreis inuoluit. Virg. 8. AEneid. -alij thorocas ahenos Aut leues ocreas lento ducunt argento. Idem eodem libro, Tum leues ocreas electro auróque recocto. Vbi Seruius, Leues ocreas: id est nitida tibialia. Vnde ocreatus, *qui est house*.]

De calciamentis Cap. IIII.

VEniamus nunc ad calciamentorum genera: deinde verò ad medias atque externas vestes ascendemus.

[Calceus, *ung soulier*, quod idem calciamentum significare videtur.] Fiebāt autem antiquitus calciamēta ex hœdorū pellibus: quod tū ex vetustissimis marmoribus, qui hodie adhuc sunt Romæ, conijcitur: tum ex Martialis testimonio lib. XII. Epig. ad Phœbum. Videto libellum de vasculis.

[Excalciare pedes, *deschausser les piedz*. Suet. in Vitello, Pro maximo munere à Messalina petijt, vt sibi pedes præberet excalciādos. hinc Calceolarius à Plauto dictus, *ung cordonnier*: quod nomen vulgus Italorum adhuc integrum retinet.

Calceolus, *ung escarpin*, leuis erat calceus, & simplicem tantum soleam habens, qualem solent

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

pedites ac milites leuis armaturæ gestare. Cic. primo de nat. deorum, Cum pelle caprina, cum hasta, cum calceolis repandis.]

Soccus, Græcorum erat calciamẽtum, quemadmodum calceus Romanorum. Eo tamen etiã vtebantur Romanæ mulieres: quapropter muliebris à Tranquillo dictus est in Caligula.

Socculus, idem cum socco, etsi diminutionẽ significare videatur. Suetonius in Vitello, Detractúmque socculũ, inter togã & tunicas gestauit. Itaque detrahere socculum, proprie dictum, pro deponere & auferre socculum. Terent. Assido, accurrunt serui, socculos detrahunt. vulgus Venetorum nunc adhuc vocat, disoccoli. *des pantouffles.*

Cothurnus, genus calciamẽti subere quodãmodo subleuati, quo vtebãtur Tragœdi vt eminẽtiores apparerẽt: & viatores, ne tã facile impingerẽt in lutũ: item etiam virgines, vt grandiores apparerent sub oblonga stola. Quapropter cothurnos ipsos de suris vincire solebãt. Virg. primo AEn.

Virginibus Tyrijs mos est gestare pharetram,
Purpureóque altè suras vincire cothurno.

Nisi forte legendum putaueris:

Purpureásque alto suras vincire cothurno. hinc Iuuenalis, -breuiórque videtur
Virgine Pygmæa nullis adiuta cothurnis. Cic. 3. de finibus, Conuenit optime ad pedẽ cothurnus. Hoc calciamenti genere nunc quoque vti solent nobiliores Romanæ, Florentinæ, Bononienses ac Ferrarienses matronæ: vt multo altiores cothurnatæ quàm crepidatæ videãtur. Vnde metapho-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

rice cothurnatus ſtilus, altus & ſublimis atque excellens dicitur. Martialis,

Grande cothurnati pone Maronis opus. Virg. Sola Sophoclæo tua carmina digna cothurno.

Hoc autē differre cothurnū à crepida quidā putāt, quòd cothurnus altior ſit, ac præterea vtrique pedi conueniat. Vtrunque tamen coniungit Suetonius in Caligula. Plin. lib. 7. cap. 20. refert de Athanato prodigioſæ oſtentationis viro, qui cum quinquagenarius eſſet, cothurnis ducentorū pondo calciatus, per ſcenam ingrediebatur.

Crepida à crepando dici videtur, quòd eius ſolea breue obſtragulum habens, inter incedendum ſubinde calcaneum feriat. Thuſcum erat vel Graium calciamētum, prius quàm ad Romanos perueniret. Quo etiā nūc quoque mihi videntur Veneti nobiliores vti: appellant autem ij planulas: Gelli9 crepidulas voce Græca dictas putat. Quòd vero crepidæ obſtragula haberēt, quę vulgo coopertoria appellātur, id oſtēdere videtur locus Plinij: Cū & pedibus, inquit, margaritas nec crepidarum tantū obſtragulis, ſed totis ſocculis addūt. Itaque crepidatus dicitur, quem Veneti vocāt, *in pianelle*. Cic. in Piſonem, Inde nocte intempeſta, crepidatus, veſte ſeruili, nauem conſcendit.

Solea vero, à qua vulgaris noſter ſermo profectus eſt *ung ſoulier*, obſtragula nō habebat: ſed tantum quibuſdā ligamentis ſiue ligulis, quas anſas vocabāt, *des courroyes*, ſuperiori pedis parti obuinciebatur. Cuiuſmodi ſunt hæc calciamenta quæ vulgus vocat, *ſouliers a lapoſtolique*, quòd ijs calcia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

ti apoſtoli Domini pingi ſoleãt. Plautus in Caſina, Si hoc effexis, ego ſoleas tibi dabo, & annulum in digito aureum. Propert.

Proſilit in laxa nixa pedem ſolea.

Inde ſoleatus, ſoleis indutus. Cic. in Verrẽ, Stetit ſoleatus prætor P.R. cum pallio purpureo. Gellius gallicas ſoleas vocat. hinc ſolearius Plauto, *ung cordonnier*. Dicitur & equorum & mularum ſolea ferrea, *ung fer de cheual*. Catullus,

Ferreã vt ſoleam tenaci in voragine mula. Plin. lib. 33. cap. 11, Noſtra, inquit, ætate Poppea coniux Neronis principis, delicatioribus iumẽtis ſuis ſoleas ex auro induere ſolebat. hoc eſt, ſoleis aureis pedes munire.

Calceus lunatus, inſigne nobiliũ Romanorum vt voluit Plutarchus, addita lunula circa talum. Iuuen. de Quintiliano,

Appoſitam nigræ lunam ſubtexit alutæ.

Erat etiã Senatorib9 proprius. Cic. Philip. 13, Mutauit calceos, pater cõſcriptus repente factus eſt. Id eſt, Lunatos calceos ſumpſit. Budæus in Pand.

Nõ ineptum fortaſſis fuerit dicere fibula conſertum calceum, *ung ſoulier a blouquettes*, ea ratione qua Tacitus de moribus Germanorum fibula conſertum ſagum dixit.

Corrigia autẽ calciamenti, ea eſt qua calceus fibula conſeritur. Cic. 2. de diuin. Quæ ſi ſuſcipiamus, pedis offenſio nobis & abruptio corrigiæ, & ſternutamenta erunt obſeruanda, *une courroye*.

Feneſtratum calceum quidam appellant, quem noſtri vulgo ſcoletatum dicunt: nempe dimidiatum obſtragulum habentem, *ung ſoulier eſcolete*.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

Perones, *des bottes, des hourdes*, genus rustici calciamenti ex corio crudo, aut pellibus compositũ, vt vult Seruius. hinc Virgilius,

Crudus tegit altera pero.

Altus autem erat ad mediã tibiã, quo minus limo aut luto aratorum pedes inficerentur. Iuuenalis,

Nil vetitum fecisse volet, quem non pudet alto
Per glaciem perone tegi.

Vnde etiam arator peronatus à Persio dictus est. *botté & hourdé.*

Sandaliũ, Græci calciamenti genus, quo mulieres potissimũ vtebantur. Quod etiã Momus dicitur in Venere reprehẽdisse. Terẽt. Vtinã tibi cõmitigari videã sandalio caput. Hinc sandaligerulus nomen à Plauto effictũ in Trinũ. & Sandalariũ Apollinẽ vocauit Gellius lib. 17, cuius ædes in Sandalario esset: nẽpe vrbis parte in qua cõficiebantur ac diuendebantur sandalia, *la cordonnerie.*

Gallicæ, gallicarum, *des galoches*, ex Cicerone secunda Philippica, vbi loco caligarum legendum gallicarum: & Gellio lib. 13. Vide cap. 16. Bayfij.

[Græci vero καλοπόδιον appellant ligneũ calciamentũ. hinc prouerbium, Omnes eodẽ calopodio calciare. De ineptis & ineruditis medicis, qui omnibus morbis eadem adhibẽt remedia. Festus vero calones vocat calceos è ligno factos.

Sunt & alia permulta calciamentorum genera, vt sunt calcei phecasæi, sacerdotum & Sicyonij, eorum qui elegantiæ studebant, ex Cicerone: quales fortassis sunt quos hodie cornutos calceos appellamus. Est & alius calceus, qui Græcis dicitur ἐμβὰς ἐμβάδος, Tragicorum ornamentũ. Quin-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

etiam Apuleius quoque linteos calceos nominat, quos vulgus Italorum ſcarpettas vocat, nos autem *des chauſſons*.

Sed hæc omnia recenſere, maioris & longioris operæ mihi videretur, quàm vt libelli breuitas expoſtulet. Quapropter commodius fuerit, ſi ad media veſtimenta quamprimum tranſeamus.]

De veſtimentis medijs Cap.v.

POſteaquam ſuperiora & inferiora veſtimenta declarauimus, videtur noſter ordo expoſtulare, vt ad media veſtimēta digrediamur: atque imprimis à tunicis incipiendum.

Plures tunicas aliquando geſtabant antiqui: vel fortaſſis ad frigus depellendum: vel alia quauis ratione, vt author eſt Suet. in Aug. & Ouid. 2. Faſt. Et nos quoque ſolemus pluribus tunicis per brumam tegi. Præter duas igitur tunicas, quas ſuperius explicauimus: nēpe imam ſiue intimã tunicam, quæ camiſia dicitur vulgo, & linea tunica, à Græcis λινοῦς χιτὰρ: præter etiã mediã tunicã, cuiuſmodi eſt tunica rubra, qua brumali tempore vtimur. erat & alia tunica quæ his ſuperinduebatur: quam noſtri ruſtici, vocabuli Græci veſtigia imitantes atque retinētes, *hoqueton* appellãt: quaſi dicas ὁχιτὼρ: alij *ſaye*. Videto cap. 12. Bayfij.

[Canays, Tunica regia quæ περιπόρφυρος erat: hoc eſt, purpura prætextata. Tunica hyberna, *ſaye dhyuer*. Plautus in Milite, Conficiantur tunicæ mihi hybernæ bonæ.]

Tunica manicata, *ung ſaye a manches*, qua nō ſi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

ne probro vti ſolebant antiqui:quemadmodũ videtur ſignificare Cicero dũ in gregẽ Catilinæ inuehitur:& Virgilius de fœmineo Paridis comitatu loquẽs:Et tunicæ,inquit,manicas,& habẽt redimicula mitrę.Græci χειριδῶτας appellãt:Plautus manuleatas tunicas vocauit ſuo more. Ibidẽ.

Tunica lati claui,ſiue latus clauus.Hor. Et latũ demiſit pectore clauũ. *ung ſaye a boutõs larges*.antea quidem palmata fuit, à latitudine clauorũ dicta.nũc autem à genere picturæ appellatur:nempe à clauis purpureis,qui tunicis inſeruntur.Græci χιτῶνα πλατύσημον appellant. Liuius vbique palmatã tunicam Suetonius aliquando clauum. Plinius tamen lib.33. pro clauis annulos ponit. Annuli, inquit, diſtinxerunt alterum ordinem à plebe. Hoc eſt, Tunicæ annulatæ, ſiue claui lati. Inſigne enim fuit Senatorum,quo ab equeſtri ordine diſtinguebantur.Ibidẽ,Sumitur & latus clauus pro ſenatoria dignitate. Plin.in epiſt.Ego latũ clauũ à Cęſare noſtro:ego quæſturã impetraui.

[Obiter hæc dicam puerorum cauſa, Tunicam reſutã appellari,quã vulgus vocat *deſcouſue*.quod vocabulũ etiam ad omnia alia veſtimẽta trãſferri poteſt. Tranquillus in Aug. Sumenti virilem togã,tunica lati claui reſuta ex vtraque parte ad pedes decidit.] Quod autem ad latum clauum attinet,Quintilianus in vndecimo,Ius lati claui pro Senatoria dignitate vſurpaſſe videtur. Ibidem.

Tunicæ verſicolores, *ſayes bigarrez:* cuiuſmodi Salij cum trabeis deferebant authore Dionyſio. Cap.20.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

Tunica phœnicea vel coccina, *ung ſaye deſcarlate*: qua vtebantur Romani cum prælij aut pugnæ ſignum indicare volebant. [Ea autem nũc noſtris aulicis venatoria eſt aut viatoria.] Ibidem.

Tunica aurea, *ſaye de drap dor*: qua triumphaſſe Tarquiniũ Priſcum, Verrius apud Pliniũ tradit.

Tunicis etiam Romanæ mulieres vti ſolebant lõgè latéque diffuſis ad vlnas cruráque aduerſus oculos protegenda, quarum vlnæ conſutæ non erant: vnde prouerbium, Tunica pallio propior. Quod etiã ex Ouidij verſibus elicitur. Erant igitur Romanæ mulieres φαινομερίδες, quemadmodum & Spartanæ, quæ ſola tunica, vt inquit Plutarchus, amictæ incedebãt: cuius pinnæ diſſolutæ aliquatenus erant, Pollux vocat σχιστὸν χιτῶνα. [Fortaſſis id eſt veſtimenti genus in mulieribus, quod Itali vulgo ſottanam vocant: nos vero, *une cotte, ou ung corcet*.] Vide cap. 12. & 13.

Tunicas ſubſtrictas & breues citra humerũ definẽtes Græci ἐξωμίδας vocãt ex Gellio: Qua forma tunicæ vſum Catonẽ refert, Plutarchus cum brumę tempore ruſticaretur. *ung ſaye a cheuaucher*. Cap. 12. Niſi malis cũ Plutarcho in Philopemene χιτῶνα ἱππικὴν vocare: Hoc eſt, tunicã equeſtrẽ

Tunica talaris, *ung ſaye long iuſques aux talons*: cuiuſmodi erãt illæ muliebres tunicæ. ex Cicerone in Catilinam. Ibidem. [Fortaſſis eſt ea quã rectã vocat Plinius lib. 8, qua ſimul cum toga pura induebantur tyrones nouǽque nuptæ: quam prima texuit Caia Cæcilia. Tunica autem recta quid ſit, nõ facile aſſequi poſſum. Tunica vero ta-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

laris, ad imos vſque pedes demiſſa erat, quæ Græcis ποδήρης dicitur.]

Tunica domeſtica, *ung ſaye pour uſer par my la maiſon*. Cic.2.de finibus, Quo loco etiam forenſem tunicam appellare videtur. *ung ſaye pour porter hors de la maiſon*. Ibidem.

Tunicam linteam purpura prætextam ab Hiſpanis deferri ſolere, quæ miro candore fulgebat, refert Liuius lib.2. tertiæ Decadis. Quod videtur ad verbũ vertiſſe ex Athenæo in ſexto. Appellat enim ille huiuſcemodi veſtimẽta χιτῶνας περιπορφύρους. Polybius quoque χιτωνίσκον περιπόρφυρον dixiſſe videtur lib.3. Vide cap.10.

[Non omittam hoc loco quod Homerus Argiuos χαλκοχιτῶνας appellare ſoleat: hoc eſt, ęreis tunicis indutos & armatos. Itaque καλκοχίτων, ὀνος, erit quem vulgus vocat, *ung homme armé*.]

Tunicatus, ſola tunica indutus, *en ſaye, en hoquetõ*, Græcis μονοχίτων dicitur. Qua ratione Cleopatram tunicatam Auguſto ijſſe obuiã refert Plutarchus: & Ennius Carthaginenſium iuuentutem tunicatã appellat: Athenæus quoque ſtatuas tunicatas vocauit. Cap.12. Quinetiã Tacitus refert Auguſtum ea ignominia milites ſuos affeciſſe, vt per totũ diem iuberet eos ante prætoriũ ſtare, interdum diſcinctos tunicatóſque. Cap.8. Et quia fuit aliquando tempus cũ P.R. toga nõ vteretur: ſed tãtum tunica. Itaque Tacitus plebem Romanam, populum tunicatum appellat. Cap.9.

Tunicam chirurgi & medici in ſua anatome vocant tegumentum & membranam illam quam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

viſcera, inferiora quidem à peritonæo, ſuperiora autem à mediaſtino accipere dicũt. vulgus vocat *une taye*. Plin. lib. 11. cap. 37, Tenuibus multíſque membranis oculos natura compoſuit: calloſis cõtra frigora caloréſque tunicis. Idẽ tuniculas oculi vocauit lib 26. cap. 12. Et Celſus teſticulorum inuolucra, tunicas appellauit. Perſius quoque cæpe tunicatum eadem ratione dixit. Cap. 12.

[Tuniculæ molles à Gellio dictæ ad Catonis mollitiem exprimendam: quòd nimium delicato veſtitu vteretur. Quod fortaſſis de ima ſiue intima tunica dici poteſt, quam camiſiam vocamus. Cui ſentẽtiæ accedere videtur Turpilij locus: Me miſerã quòd inter vias epiſtola excidit mihi: infœlix, inter tuniculam & ſtrophiũ collocaram.]

Sagũ, *ung ſayon*, genus tunicæ militaris quæ armis ſuperinduebatur: alij accouſtramentum vocant, vt prætoriani. Militare erat indumentum. vnde Tullius, Itur ad ſaga: hoc eſt, ad arma. Et ſaga parare apud eundem: pro bellũ inſtruere. Cæſar primo belli ciuilis, Reliqui coeunt inter ſe, & repentino periculo exterriti ſiniſtras ſagis inuoluunt, gladióſque diſtringunt. *ilz entortilloient leurs ſayes autour de leur bras gauche*. Saga Liguſtica probat Strabo in 4. Plutarch9 περιθωρακίδια appellat in Artaxerxe. Quinetiã idẽ Strabo, milites ἐν σάγοις dixit: hoc eſt quod vulg9 ait *en ſaye*. Ca. 15.

[Sagis cucullis agricolas olim vſos fuiſſe teſtatur locus Columellæ lib. 1. cap. 8, Cultam, inquit, familiam magis vtiliter quàm delicate habeat, munitámque diligenter à vento, frigore, pluuiáque,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

quæ cuncta prohibentur pellibus manicatis, centonibus confectis, vel ſagis cucullis. Hoc eſt, Cucullos habentibus à tergo, quibus dum pluit, caput operire poſſint. Cato Cuculiones appellare videtur cap. 2. quòd cucullā à tergo haberent ad caput muniendum contra imbres: cuiuſmodi indumenta fieri ſolent ijs qui captiui ducūtur ad agitandos remos in bello nauali: vulgus galeotos appellat. Cucullam autē factam fuiſſe ad caput tegendum (cuiuſmodi eſt illud quod à tergo illius pallij quod Hiſpanicum vocamus, depēdet) oſtendit locus Martialis lib. 5,

Illinc cucullo proſpicit caput tectus.]

A ſago fit ſagulum pro eodem. Virg. de Gallis loquens, Virgatis lucem ſagulis. [Hoc eſt, Quæ habent in virgarum modum deductas vias: vel etiam purpuratis, vt inquit Seruius. Virgam enim antiqui Galli purpuram appellabant.] Ibidem.

Sagatus, ſago indutus. Tranquillus in Cæſare Dictatore. & Martialis,

Vis te purpureum Marce ſagatus amem?

[Et ſagaria ab Vlpiano dicta, pro arte conficiēdi vel vendēdi ſaga, quēadmdū lintearia. Ibidē.

Sagū fibula cōſertū, *ung ſaye attache auec une boucle*, dixit elegāter Tacit⁹, de morib⁹ Germanorū]

Abolla quoque militaris erat tunica, quæ tyria à Martiale dicitur:

Neſcit cui tyriā dederit Criſpinus abollā. Ibidē.

Læna, quam Græci χλαῖναν vocitant, à militibus per æſtatē deferebatur. Ea quoque villoſa in ſacrificijs vſos antiquos Cicero in Bruto teſtatur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

Et pellenicæ lænæ antiquis victoribus Athletis præmij loco dabantur. Nonius inter vestes ponit. Vide cap. 15.

[Succurrit hoc loco, quādo de læna villosa sermo est, non ineptum fortassis fore si eadem ratione, qua villosa læna à Cicerone dicta est, sagū etiam villosum dicamus: cuiusmodi passim nūc in Italia vti solent: & apud Gallos non pauci: sagū phrysatum vocant, *ung saye phrysé*.

De vestimentis externis Cap. VI.

SVpersunt nunc exteriora vestimenta, quæ omnia ferè togarū ac vestium nominibus continētur. Itaque primum de togis, deinde vero de vestibus dicemus: posthæc autem ad ornamenta & colores digrediemur.

Toga, *une longue robe*. Tunicæ toga superinduebatur, vel tunicis potius. Erat autem Romanorū, quemadmodū palliū Græcorū: vnde Comœdiæ togatæ dictæ, quæ Romanorū: palliatæ, quæ Græcorum. Solis autem Romanis ciuibus licuit olim toga vti: & sane fuit tempus cum fæx vulgi nō temere vnquam Romæ toga vteretur, sed sola tunica. Togā Plutarchus τήβεννον, Athenæus τήβενναν vocat. Cap. 9. [Itaque togatos recte appellabimus eos, quos vulgus vocat *gens de longue robe*: nēpe Senatores & magistratus forenses, quorum decus est oblongiore veste amictos incedere.]

Toga etiamnū pacis insigne fuit: hac enim maxime differebāt Senatores togati à sagatis militibus. Tullius in Pisonem, Nō dixi hanc togam, qua sum amictus, nec arma, scutum, & gladium

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

vnius imperatoris: ſed quod pacis eſt inſigne & otij toga: contrà autẽ arma tumultus atque belli. Vnde etiam hic verſus à Cicerone factus, Cedant arma togæ: Hoc eſt, Bellum paci concedat. Inde quoque togati pro pacis amatoribus ab eodẽ dicti lib. 4. ad Atticum, Ergo erimus ὁπλῖται, qui togati eſſe volumus? [Hoc eſt, bellum igitur ſuſcipiemus & arma: quum nos magis delectet pax ipſa, atque adeò toga, quæ eſt velut pacis & otij inſigne?] Cæterum etiã à togæ frequenti vſu Gallia togata dicta eſt, quæ eſt nunc Italiæ pars intra Padum, Rubiconémque, & Apenninũ montem. Dicti quoque Hiſpani togati & ſtolati, qui Beticam incolũt. & Xerxes togatus à Magno Pomp. dictus, vt teſtatur Plinius. Cap. 10.

Toga candida vtebãtur qui magiſtratum petebant. vnde extat oratio M. Tullij habita in toga cãdida: nempe in Catilinam & Antonium competitores. Liuius album veſtimentum vocat 4. ab vrbe, Placet tollendæ ambitionis cauſa tribunos legem promulgare, ne cui album veſtimẽtum addere petitionis cauſa liceret. Inde candidati dicti qui magiſtratum petebant. Cap. 9.

[Toga quoque alba hilaritatis index fuit, qua in epulo, vel publico, vel parentali vtebantur. vnde albati dicti. Cic. in Vatiniũ, Cum ipſe epuli etiã dominus Quintus Arius albatus eſſet, tu in templum Caſtoris te cũ T. Fibulo atrato, cæteríſque tuis furijs, funeſtum intuliſti. Horatius 2. Serm.
Ille repotia, natales, alióſve dierum
Feſtos, albatus celebret. Græci λευχειμονοῦντα vocant.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

Toga pulla ſiue atra, *une robe de dueil*, qua in funeribus vtebantur, vt nunc quoque vtimur. Cic. in Vatiniũ, Quis vnquã in luctu domeſtico, quis in funere familiari cœnauit cum toga pulla? cui de balneis exeũti præter te pulla data eſt? Vnde pullati & atrati dicti. Cicero eodem loco, Quæro, quis vnquã cœnauit atratus? Græci vocãt μελανειμονοῦντα. Hæc Bud. in reliquis annot. Pandect.]

Togula, *une petite ou mince robe.* Martialis,
Trita quidẽ nobis togula eſt, vilíſque putríſque.
Hinc fit Togatulus, qui togula vtitur. Idem 7. Epigrammatum,
Sit maior numerus togatulorum. Cap. 10.
[Nempe togatulos appellare videtur eos qui potentiores magiſtratus mane ſalutatũ ibant, & per vrbem concomitabantur honoris & præmij gratia. quod munus vulgus vocat, *faire la court*. Itaque togatuli erant quos cortiſanos dicimus.]

Toga pura dicebatur, cui nulla purpura prætexta erat, quã ἀπόρφυρον καὶ τέλειον ἱμάτιον: Hoc eſt, iuſtam & ſine purpura veſtẽ appellat Plutarchus in Antonio. Hac autẽ, vt inquit Plinius in 8. induebantur tyrones, nouǽque nuptæ eo ipſo die quo viris tradebantur: quæ tunc temporis ineptè virilis dici potuiſſet. [Lucanus in principio 7.
-pura venerabilis æque
Quàm currus ornante toga. Id eſt, nec picta, nec triũphali, nec prætexta.] Vide Budæum in Pand.

Toga virilis, quã ἀνδρεῖον ἱμάτιον vocat Plutarchus in Bruto, Sumebatur ſedecim annorũ ætate ſtatim poſt prætextam depoſitam. Quod cõ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

ijcitur ex Tranquillo in Aug. Duodecimum annum agens, auiã Iuliam defunctam pro concione laudauit. quadriennio pòst, virili toga sumpta, &c. Sumebatur autẽ in tẽplo Iouis Capitolini, vt inquit Varro. [Et quomodo à toga viri cẽseban tur, sic Athenis, ἐδοκιμάζοντο: id est, εἰς ἄνδρας ἐγράφοντο: καὶ ἐτάττοντο εἰς ἄνδρας: quod & τελεῖν εἰς ἄνδρας dicitur. Cicero in Philippicis, Sumpsisti virilem togam, quã statim muliebrem stolam reddidisti. Scommate Philippum excipit, quòd etiam virili toga sumpta, nõ abstineret ab effœminatis & puerilibus negotijs.

Toga prætexta, vel prætexta absolute, dicebatur ea toga, cuius oræ & circuitus purpura prætextus erat. Hac de re περιπόρφυρος à Plutarcho in publicola dicta, quasi habens in circuitu purpuram intextam: & cuius limbus erat purpureus. [Limbus autem, vt postea in ornamentis docebimus, erat fascia, quæ ambibat extremitatem vestium in circuitu. Virg. 4. AEneid.

Sidoniam picto chlamydem circundata limbo.

Id autem est prætexere.] Quod verbũ ab authoribus antiquis vsurpatum video, pro eo quod vulgo dicimus Bordare, & Cooperire bordum. Ausonius, Quibus Danubij ora prætexitur: id est, cooperta & bordata. & Ouidi9 prætexta velis littora dixit, pro bordatis. Item Plinius lib. 17. prætexta tuguriorum appellauit, quæ nos borta tecti tuguriorum barbare diceremus. Cap. 10.

Vt autẽ ad prætextã redeamus, Budæus ex Pædiano refert, prætextam nobilium fuisse tam mu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

lierum,quàm virorum:ídque exemplis Ciceronis comprobare videtur. Plutarchus item & Liuius pueros prætextatos appellant. Plura videto in annot.reliquis in Pandectas.

A prætexta,prætextata amicitia iam inde à puero cœpta apud Martialem. Prætextati quoque cognomentum Papyrio inditum, vulgatiſſimũ ex Gellio. Prætextatus item dicitur,qui nondum poſita prætexta, togam virilem ſumpſit. Tullius in ſecunda ad Antonium, Tenéſne memoria,prætextatum te decoxiſſe? Prætextatum dicit eum qui pupillari ætate eſſet. Cap.10.

Prætexta etiã magiſtratuum erat ex Liuio, qua vtebãtur cenſores,qui erant veluti in apice & culmine dignitatis conſtituti:de quibus loquitur Atheneus. Quinetiam Cicero pro Cluentio,prætextam inter ornamenta ſenatoria ponit. Ibidem.

Conceſſum eſt etiam aliquando Romanis ſenatoribus honoris ergo,toga vti prætexta in ſpectaculis, cum alioqui lacerna in vſu vulgi eſſet. Qui honos conceſſus eſt à ſenatu M. Catoni cum præcipua prætura.id refert Plutarchus in Catone. Cap. 16.

Prætexta pulla nulli licebat vti authore Feſto, niſi qui funus faciebat:quæ haud ſcio an alia fuerit à toga pulla,de qua ſatis dictum eſt. Budæus.

Redeamus ad togã. Quibus igitur hominibus vti toga Romana licebat, ij vt ciues habebantur. nam qui ciuitatem Romanam amittebant, vſum quoque togæ amittebant. Budæus. Cæterũ ſolebant Romani togati, potentiores cõcomitari per

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

vrbem, cum alij ciuibus togatis, qui etiam mane eos salutatũ ibant. Atque hinc est quod Martialis togam raram optat, inter cæteras vitæ fœlicitates, ne cogatur bene mane togatus circunuolare limina potentiorum, salutationis defuncturus officio. quod qui diligenter obibant, sportulã in singulos dies accipiebant, centum scilicet quadrantes, qui nummus valet decem solidos ex nostris. Præterea fuit tempus cum toga, commune vestimentum esset diurnũ ac nocturnũ, & muliebre & virile. Postea vero mos fuit vt mulieres adulterij cõuictæ virili toga indutæ, in publicũ procedere cogerẽtur, vt refert Isidorus. Hæc Baysius cap. 9. [Hinc Horatius 1. Serm matronas, togatas vocat: -quid inter Est in matrona ancilla peccésve togata. Matronæ enim quæ à maritis repudiabãtur, togã accipiebãt sublata stola, propter ignominiã.

Toga attrita, *une robe usee.* Martialis,
Attrita veniet sportula sæpe toga.

Toga etiam pro facultate oratoria. Lucanus de Cicerone, -cuius sub iure, togáque
Pacificas sæuus timuit Catilina secures.

Toga arcta, *une robe estroicte.* Horat. 1. Epist. Arcta decet sanum comitẽ toga. Arctiori enim vt opinor, toga vtebantur comites, anteambulones, & salutatores illi, de quibus supra diximus potius, quàm cuiusuis ordinis alij. Togam restrictam appellare videtur Suetonius in Augusto.

Toga laxa, *robe large a plain fond.* Togas enim inquit Acron, Romani pro cẽsus modo, laxas vel arctas gerebãt. Itaque laxas togas, Senatorũ ma-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

gis fuisse putauerim:quas etiã fusas appellasse videtur Suetonius in Aug. Togis neque restrictis, neque fusis vsus est: clauo, nec lato, nec angusto.

Toga picta triumphantium fuit,quemadmodũ & trabea. Festus, Picta quæ nũc toga dicitur, antea purpurea vocitata est.erátq; sine pictura, &c. nempe palmata apud antiquos. Græci ἀνθινὰς appellant,quarum multa mentio apud Athenæum, Strabonem, & alios.

Toga purpurea, quam Plutarchus triumphalē etiam vocat. Tullius in secunda Philipp. Antecedebat in rostris collega tuus,amictus toga purpurea in sella aurea. Liuius primo belli Macedonici, Dona ampla data quæ ferrēt regi, vasa aurea, argenteáque, togáque purpurea. Quibus verbis adducor vt credam vestē illam quam sacri Euãgelij scriptores purpuream & purpuram dixerunt, fuisse togam purpureã,quæ & toga picta dicebatur:qualis in seruatoris nostri ludibrium scilicet, tanquã à S.P.Q.R. missa fuit illi qui se regem Iudæorum diceret, vt mentiebãtur Iudæi. Ibidem.

[Togas rasas Phrygianásque diui Augusti nouissimis temporibus fieri cœpisse scribit Fenestella. Nescio an sericeas & arte laboratas intelligat. Itali enim rasum adhuc vocant *du satin*, quòd fortassis nullis villis hirtus appareat, quemadmodũ holosericum, quod villutum etiam appellant.]

Toga palmata eadem cum trabea fuit & picta: triumphalis enim erat, & à victoria dicta, quæ palmæ nomine significatur. Martialis, Palmatæque decem sed cito redde togæ. Ibidem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

Trabea triumphantiũ erat, vt toga picta. Hinc Ausonius, Trabea vt in pace consulum: sic in victoria ducis triumphantis. Itaque trabea quoque consularis fuit, quod etiam Ammianus confirma re videtur: appellat enim consularẽ trabeam, quæ à consulibus deferri solebat. Virg 7. AEneid.
Ipse Quirinali trabea cinctúq; Sabino Insignis.
Vbi Seruius, Sabinũ cinctũ, interpretatur trabeã sic in tergũ reiectã, vt vna eius lacinia à tergo reuocata hominẽ cingat. Quo vestimẽti genere vtebatur consul bellũ indicturus. Quinetiam Salios Dionysius refert tunicis versicoloribus indutos fuisse, togásque annectentes fibulis circunductis purpura subtegmine puniceo, quas trabeas vocãt. Est enim gentilis ea vestis, Romanis valde honorifica. [Quo ex loco pueris nõ inutile fuerit disserere, quàm eleganter dictum sit annectere togã fibula purpura circunducta, *clorre ou fermer & serrer la robe auec une boucle entouree descarlate*: cuiusmodi Virgilius dixisse videtur:
Aurea purpuream subnectit fibula vestem. Præterea subtegmen, illud esse quam tramam vocamus. Itaque cõijcere possumus has trabeas, quas Dionysius describit, textiles fuisse: ídque ex Virgilio, cum de Andromache loquitur:
Nec minus (inquit) Andromache digressu mœsta supremo
Fert picturatas auri subtegmine vestes. Postea vero subdit: Textilibúsque onerat donis.] Fuit enim sanè tempus cum Trabeæ equitũ essent, vt coniecto ex Martiale in Didymum:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

Theatra loqueris, & gradus, & edicta,
Trabeásque & idus, fibulásque, censúsque. Ibidē.

Cæterum trabearū tria esse genera scribit Suetonius. Vnū, quod dijs sacratur, & est totum purpureum. Alterū, quod est regum, quod etiam purpureum est, sed albo infectum. Tertium, est augurale, purpura & cocco mixtis infectum. Ibidem.

Trabea quoque vtebantur equites in funebri pompa, vt inquit Tacitus in tertio, de funere Germanici. Trabeam autem Plutarchus in Romulo ἀλουργίδα vocare videtur. Ibidem.

Paludamentum, *une cotte darmes*, Plutarchus in Lucullo ἐφεστρίδα vocat: & in Crasso φοινικίδα, pro purpureo paludamento posuit. Erat autē imperatorum & militum amictus, quo super armis indui solebant. Dicerem id vestimenti genus, cui intexti liliorum flores, quódque induti reges Gallorum depingi solent. Plutarchus in Iulio Cæsare στρατηγικὴν ἐσθῆτα vocat. hinc paludatos duces dixit Iuuenalis. Tullius ad Cassiū, Pansa noster paludatus ad tertium Cal. Ianuarij profectus est. Vtebātur & milites Græci alio genere vestis, quā ἐφαπτίδα appellat Athenæus in quinto. Paludatum autem, vulgus vocat *encottemaillé*.

Paludamento aureo textili, sine alia materia indutam Agrippinā Claudij principis vxorem in nauali spectaculo refert Plinius. Quod Tacitus non paludamentum dixit, sed chlamydem auratam, in duodecimo. Vide cap. 7.

Chlamys, vestis militaris & regia, quæ vt inquit Strabo libro secundo Græcorum, & maxime

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

Macedonum fuit,qua pro paludamento vtebantur. Dionyſius libro quinquageſimo, chlamydem pro veſte militari, Romanorũ paludamento fortaſſe,vel ſagis poſuiſſe videtur. Quinetiam chlamydem Vlpianus inter puerilia recenſet,qua Numa primus Romanorum regum vſus eſt, & eadẽ coccina vſum Alexandrum imperatorem teſtatur Lampridius. Cic. pro Rabir. Chlamydatum L. Syllam imperatorẽ vocant. Et Plautus chlamydulam appellauit. Cap.11. [Quod autem Virgilius de Didone loquens dixit, Sydoniã picto chlamydem circundata limbo: id quidem ad regiam maieſtatem oſtendendam dixit: ac ne videretur minus proprie fortaſſis mulieri attribuere huiuſcemodi veſtimenti genus, addidit pictum limbum. Erat autem limbus, vt id quoque obiter etiam dicamus, faſciola quædã ſiue inſtita, aſſuta extremæ parti veſtium muliebriũ: cuiuſmodi paſſim apud Germanos deferre videntur nobiliores matronæ. Inde textores Limborarij à Plauto dicti: quorum officium erat huiuſcemodi faſcias arte quadam eleganti intexere.]

Pallium Græcorum fuit, quemadmodum toga Romanorũ. Tullius pro Rabirio, Conſularis homo, ſoccos habuit & palliũ. Quod inter veſtimẽta cõmunia, quæ Tacitus in tertio promiſcua appellare videtur, ponit Vlpianus: ea vulgus vocat *robe a tous les iours*. Gellius lib.9, Herodi philoſopho palliũ attribuit. vnde Palliotenus & Barbatenus philoſophi dicũtur, qui nihil habent præter pallium & barbam. Pallia etiam pro linteis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

quibus in lecto vtimur, ſumpſit Iuuenalis ſaty.6: Aduocat Archigenem, oneroſáque pallia iactat. Horatius veſtem nocturnã dicit: Veſtem nocturnã maculant, ventrémque ſupinũ. *les draps du lict.*

Pallijs etiam mulieres vtebãtur, quæ tunicis ſuperimponebant: vnde prouerbium, Tunica pallio propior. Erant & pallia cœnatoria, quibus tum viri, tum mulieres vtebantur, dum in triclinijs cœnarent: de quibus Martialis,

Ad cœnam venies, ſed ſic in menſa recumbes,

Vt non tangantur pallia noſtra tuis. De pallijs cœnatorijs intelligit, quæ eadem & cœnatoria abſolute dicebãtur. Idem lib.10, Ebriæque noctis cœnatoria mittet aduocato.

A pallio fit palliolũ, quod laneũ fuit. Martial. Succida palliolo vellera quinque petit. Iuuenalis quoque mulieres palliolatas fuiſſe teſtatur. Hinc palliolata virgo apud Martialem: & palliatus apud Gellium, lib.9. Vide cap.13. Bayſij.

[Palliolum quoque pro breui operimento ſumi poteſt, quod humeris conijcimus, dum peregre proficiſcimur. *ung manteau.* Plautus in Epid. Orna te Epidice, & palliolũ tuum in collum conijce. *Iecte ton manteau ſur tes eſpaules.*

Palla, inquit Varro, ideo dicta, quòd palàm ſit. Quæ varia fuit, & multis propria. pallã enim geſtabant mulieres, quæ palla honeſta Horatio dicitur: ea etiam tragœdi vtebantur: ex Ouidij tertio Amorum. Præterea fuit palla longa ad terram vſque promiſſa, apud Virgilium. fuit & palla breuis quæ Gallica dicebatur. erat autem facta ad for-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

mam noſtri palletoci manicati. Martialis,
Dimidiáſque nates Gallica palla tegit.
Quē verſum videtur interpretari Strabo in quinto, cum ait tunicarū vice pallas manicatas à Gallis geſtari ſolere, ad verenda vſque, natéſque medias pertingentes. Cap. 13. [Fortaſſis non ineptum fuerit, quam cappam Hiſpanicam vulgo vocamus, pallam Hiſpanicam vocare: qua breuiſſima vtūtur Florētini, *une cappe a leſpaignole.* Habet autem à tergo, & de humeris dependentem cucullum ad arcēdos imbres, & collum ac caput ab iniurijs externis protegendum: Itali vocāt, *un capuzzo*: noſtrum vulgus cappetam vocat, quæ monachorum quoque propria eſt.

Bardocucullum autem opinor eundem fuiſſe cū palla Gallica, quo ſcilicet Galli Xanthones vtebantur. dictum quaſi bardus cucullus: hoc eſt, rudis & male compoſitus. Martialis,
Gallia Xanthonico veſtit te bardocucullo,
Cercopithecorum penula nuper erat.]

Penulā autē abuſiue nobiliſſimi veteres dixere omne quicquid tegit veſtimenti genus itinerariū ad pluuiā arcendā, vt inquit Lampridius: nos viatoriā veſtem dicemus, qua etiā mulieres vtebantur peregrè proficiſcentes. Græci φαινόλην vocāt & μανδύην: cuius verbi vocabula ſequentes, nos *manteau* dicimus: habet enim Mādia ſimile quiddam cū penula: qua etiā oratores vſos refert Tacitus, & Lampridius in Alexādro ſenes. Hinc fit penulatus, pallio amictus, *amantelé.* Cic. pro Milone, Cum alter veheretur in rheda penulatus,

Penula ſcortea, vtuntur ij qui ſolenne habent viſere ædem D. Iacobi in Cōpoſtella. *broudes* vocamus. [Appellāt autē Hiſpani lingua ſua huiuſmodi tegumentum *mozeta di cuero.*] Scorta enim veteres, pelles nominabāt. Vtūtur & penula ſcortea pegaſarij curſores q à Gallia Lugdunēſi quinto aut ſexto demū die Romam aduolant, ſubinde per ſtationes mutatis equis: vulgus poſtas vocat.

Penula gauſapina, erat crebra & villoſa, qua hyberno tempore & frigido vtebantur. Cap. 17.

Lacerna præterea vtebātur Romani ad arcendas pluuias, quam togæ ſuperimponebant, cum ſpectaculis operam ſedentariam præſtarent. Iuuenalis Satyra nona,

Pingues aliquando lacernas,
Munimenta togæ duri craſſique coloris.

Quod idem ex Trāquillo & Martiale probatur. Eandem quoque militum fuiſſe videtur ſignificare Propertius in quarto:

Texitur in caſtris quarta lacerna tuis.

Dicta lacerna quaſi lacera, quòd capite minus ſit. Ea autem non vtebantur illuſtriores, niſi pluuio tempore, aut in ſpectaculis: quas autē in ſpectaculis deferebant, albas fuiſſe conijcimus ex Martiale, qui in Horatium ludit, quòd nigra lacerna opertus ſpectaculis adfuiſſet. Lacernis quoque mulieres vſas videtur innuere Iuuenalis in prima ſatyra. Quinetiam in pleriſque Italiæ ciuitatibus matronæ lacernatæ, mirifice temperato greſſu incedunt.

Fortaſſe non ineptum fuerit noſtros iuris vtri-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

uſque doctores quũ cappis, quas vocant, pellitis ornati incedunt lacinijs, ornatos dicere: id autem inſigne plerunque apud Italos deferre ſolent.

Sacerdotes quoque qui canonici dicuntur, lacernis nigris ornantur & cucullo, cum in choro pſalmos Dauiticos decantant. Tempore vero æſtiuo vtuntur amictu pelliceo, quem ab amiciendo opinor aumiciam vocant. *une aumuſſe.*

Item vidētur lacernæ eſſe eæ quibus cardinales Romæ obequitando triumphantiũ more vtũtur, ſacerdotij, vt ita dicam, dibaphici ius adepti cum cucullo & cauſia purpurea. Cæterũ lacernas pauperiorũ fuiſſe oſtēdit Iuuenalis in tertia. Cap.16.

Endromis, veſtis genus quo ἐν δρόμῳ: hoc eſt, in curſu & palæſtra vtebantur, quã pinguē hirſutámque, & villi longioris fuiſſe conſtat ex Martiale lib.4. Iuuenalis itē in ſexta taxat mulieres Romanas, quæ endromide purpurea vterentur.

Sindon, veſtis linea à Polluce dicta, vel amictus ex lino AEgyptiaco: quod nunc dicroſſum appellatur: dicta, vt opinor, quia primũ in Sidone vrbe huiuſmodi amict⁹ fieri cœpit. ob id Tyria à Martiale dicta. Erãt enim vicinæ vrbes Tyr⁹ & Sidō.

Othonium autem veſtimentum magis ex lana fuit, hoc eſt, vt ait Homer⁹, ἐξ ἐρίου potius: id eſt, ex lana, quàm ἐκ λίνου: id eſt, ex lino. Cap.13.

De varijs veſtiũ appellationibus Cap. VII.

VEſtis, *ung habillement.* Græci ἐσθῆτα vocãt. omne veſtimenti genus, cuius à natura is vſus fuit, ſimul vt depelleret iniuriam cæ-

li, ſimul vt eas corporis partes, quæ non decorè aperiuntur, velaret: vnde nomen accepiſſe creditur. Veſtem præterea accipere videtur Cicero in Verrem, pro ipſo pāno. Hinc eſt quod ait Vlpianus, veſtimentorum omnia lanea eſſe. [Veſtimentum autem à veſte ita diſtinguemus, vt dicamus veſtimētum omnia ſimul veſtimentorum genera comprehēdere, quibus corpus tegitur, generalius enim quiddam eſt. Veſtem autem ipſum indumētum ſeorſim & ſolum, ac ſingularem quandam veſtimenti ſpeciem.] Cap.I.

Stola ἀπὸ τοῦ ςέλλομαι idem fere quod veſtis: nam & id cōprehendere videtur ex ethymo, quod indui à nobis ſolet. Itaque nulla alia ratione à veſte differre videtur, quàm ea qua veſtimentum ab indumento quis differre putauerit. Quanquā non defuerunt qui inter veſtimenta muliebria ſtolam annumerarēt, inter quos fuit Vlpianus. Et authorem videtur habere locupletiſſimum Ciceronem in Antonina ſecūda, in hæc verba: Sumpſiſti virilem togam, quam ſtatim muliebrem ſtolam reddidiſti. [Cui ſententiæ videtur accedere Vitruuius lib.I. cum Cariatides matronas ſtolatas depingi ab antiquis ſolere ait, & pro columnarum ornamētis ad fulcienda ædificia rectas erigi.] Stola itē pro cultu à quodā Græcarū elegātiarū ſcriptore poni videtur ex Plutarcho in Alexādro. Ibidē.

[Veſtis inſignis, *robe deſtat*: qualis nūc à noſtris conſulibus geritur. quaſi vero conſularem & nobilem ac ſplendidam veſtem dicamus. Liu. Flaminem Ioui aſſiduum ſacerdotem creauit, inſigníque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

eum veste & curuli regia sella adornauit. Quinetiã insignia gentilia hodie dicemus, quæ vulgus arma vocat, quasi armis quæsita. *des armes*.

Basilicã pro veste regia, ἀπὸ τῆς βασιλείας dixisse videtur Plautus in Epidico. *ung mãteau royal*

Segmentata vestis, hoc est gemmata, quòd segmentis, ac margaritis & gemmis ornata esset. Segmenta enim gemmas vocat Iuuenalis:

Segmenta & longos habitus.

Idem etiã segmentatas cunas vocat: hoc est, gemmis decoras:

Et segmentatis dormisset paruula cunis.

Hoc est, cunis segmentatum vestimentum superimpositum habentibus.

Serica vestis, siue serica, absolute, ex Martiale, quæ & medica olim dicta fuit, vt inquit Pollux lib. I. de bello Persico: à Seribus populis dicta: apud quos vermiculus quidam σὴρ appellatus serico nomen dedit. Tacitus in secundo, Siricam pro Serica scriptum reliquit. Fallũtur autem maxime qui Sericum putant esse, quam vulgo setam vocamus: quámque conficiũt isti vermiculi, qui passim in Italia & Gallia lanificij causa nutriuntur. sunt enim bombyces, non autem seres.

Holoserica vestis, tota ex serico, nulla alia materia, qua primus Romanorum vsus est Antonius Heliogabalus ex Lãpridio, cuius immensum fuisse pretium conijcitur ex Flauio Vopisco.

Subsericæ vestis substamẽ ex serico est: cuiusmodi fortasse videt̃ id quod vocamus *Satin de bruges*.

Bombycina vestis, vel bombycina, absolute, Pli-

nius ad luxum fœminarum fuiſſe ait. Martial. Fœmineum lucet ſic per bombycina corpus. A bombycibus vermiculis dicta, quorum filo tela delicatiſſima contexitur. Hos autem fuſiſſime deſcribere videtur Plinius. [Quare mea quidē ſententia, maxime falluntur ij qui Bombyciniū barbare pro diploide vel thorace effinxerūt: cū nulla eius verbi ratio adferri poſſit.] Cæterum Bombycinā veſtem Propertius à Co inſula Coam veſtem appellat. Cap. 6.

[Byſſina veſtis, ex lino delicatiſſimo & ſubtiliſſimo compoſita, quod byſſus appellabatur, adferebatúrque Romam ex Achaia ad mulierū delicias: cuius ſtipulam quaternis denarijs væniſſe au thor eſt Plinius lib. 19. cap. 1. Thyleſius Byſſinam veſtem, vt aurum, fulgere ait: erátque ornatus diuitum. quod vel ex Euāgelij loco certum eſſe poteſt, in quo diuitis parabola tractatur.]

Veſtis vndulata, *de camelot*, quòd eius contextus vndarum fluctus imitetur. Plin. lib. 8. cap. 28, Vndulata veſtis primo laudatiſſima fuit, inde Soriculata defluxit.

Hodie veſte Serica heteromalla vtimur, quā villoſam & villutam vulgo dicimus, *robe de uelours*. Quemadmodum & lanea heteromalla, quā trippā, ni fallor, appellamus, *trippe de uelours*. Cap. 14.

[Neque vero omnino ineptum videbitur, quādò ita cōmunis appellatio fert, ſi veſtē damaſcenā dicamus eā, quæ varias in contextu figuras refert: qui mos fortaſſis à Damaſco profectus eſt. Itaque ea ratione dici poterit, qua nos pruna Damaſcena

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

dicimus,ſimilia ijs quæ in Damaſco naſci ſolēt.]

Veſtis aurea & veſtis clauata,pro auro & clauis aureis cõtexta,dicta eſt à Vopiſco,cũ Tacitũ imperatorem ait,auro clauatis veſtibus interdixiſſe.

Attalica veſtis, *brochee dor.* Plin. in vndecimo, Aurum intexere in Aſia inuenit Attalus rex, vnde nomen Attalicis. Ibidem.[Plin.lib.36.cap.15, Sed & reliquus apparatus tantus Attalica veſte, tabulis pictis cæteróque choragio fuit.]

Picta veſte vtebãtur triumphantes & nobiliores ac regij. Iuuen.

Et latum pictæ veſtis conſiderat aurum.

[Virgilius picturatas vocat lib.3.AEneidos, Fert picturatas auri ſubtegmine veſtes.]

Porrò colores diuerſos picturæ intexere Babylon maxime celebrauit,& nomen impoſuit.

Polymita, veſtis plurimis licijs intexta : quod opus primum ab Alexandria profectum eſt:quẽadmodum & belluata tapetia. Plin.lib.8.

Veſtem militarem Plutarchus in Tiberio vocauit.ἐσθῆτα στρατιωτικὴν.Ibidem.

[Veſtis domeſtica, *robe de chambre*,à Cicerone dicta,quam Veneti delimanum vocant.Quemad modum etiam forẽſem dixit ſecundo de finibus.

Tenuis veſtis & ſimplex, ac etiam denſa ex eodem,*robe ſangle.*]

Pellicea veſtis,*robe fourree*,quã foderatam vulgus dicit,quæ etiã pellibus duplicata dici poteſt.

Veſtis viatoria ex Budæo,quam Herodianus in quinto hodœporicam appellat,vulgus robã curtam dicit.Cap.1.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

Veſtis Melitenſis, muliebris fuit, quæ fiebat Melitæ, quæ eſt inſula ſatis lato periculoſóq; mari à Sicilia diſiuncta, in qua eſt eodẽ nomine oppidũ, quò iſte Verres, inquit Tullius, nũquam acceſſit: quod tamẽ oppidum iſti in textrinã per triẽnium ad muliebrem veſtem conficiendum fuit. Cap. 17.

[Cyclas cycladis, *une faye*, veſtis muliebris tenuiſſima, explicabilis & ſpatioſa, quæ in modum veli, quòd totum corpus circundaret, facta erat: à κυκλόω, id eſt, circundo dicta. Iuuenalis,

Hæ ſunt quæ tenui ſudãt in cyclade. Propertius,

Et longa cyclade verrit humum.

Virgilius tamẽ AEneid. 2. cycladem videtur prò velamine aſſumere (ita enim interpretatur Seruius) quod Argiuæ mulieres deferre ſolebant. Vnde ait,

Et circuntextum croceo velamen Acantho
Ornatus Argiuæ Helenæ.

Circũtextum autẽ, quòd in eo arte textoria picta & circũducta apparerẽt acanthi, hoc eſt, ſpinæ albæ folia, cum ipſis floribus croceis & purpureis.

Cæſitium Plautus in Epidico appellare videtur linteolum candidum, in multas partes cæſum, ac deinde ſubligaculis reuinctũ: vt veluti per interualla & lacinias veſtis ſerica tranſpareat: cuiuſmodi illud eſt indumentum quod Venetæ mulieres geſtare ſolẽt: appellatúrque ab illis vulgo trauerſa. fortaſſis illud eſſe poteſt quod in vſum noſtrarum matronarum venit, quod vocant *garde robe:* niſi quod linteum non eſt.

Varia veſte exornatus dicitur, qui veſtem ſæpe

mutat & variat, ne fortassis semper idem appareat. Terentius in Eunucho,
Ita visus est dudũ, quia varia veste exornatus est.

Vestis expansa, *robe estendue*. Plin. lib. 2. cap. 103, In Illyrijs supra fontem frigidum expansæ vestes accenduntur. Ita quoque dicere poterimus vestes soli expansas, *estendues au soleil*. qui mos est Italis, vt quotãnis semel suas vestes soli exponant & expandant, vt mundiores & elegantiores fiant.

Versicolor vestis, *robe de drap chãgeant, ou de plusieurs couleurs*. Dionysius de Salijs, & Liuius lib. 9. ab vrbe condita.

Discolor vestis, quæ varios colores præ se fert, vel cuius color veluti per radios quosdam per totam vestem diffusus est: vulgus diuisam vocat.

Vestis decolor, *robe desteinte*, quam vulgus decoloratã vocat: hoc est, cuius color effloruit & euanuit, propter imbrem, aut continuum attritum.

Mutare autẽ vestem, *changer de robe*, quod & cõmutare dixit Plautus proprie in Capt. Itaque, inquit, inter se cõmutant vestẽ & nomina. *Ilz changent de robe & de nom*. Mutare autem vestem, Cicero sumit, quando pro alba, vel Senatoria, vel alia toga, pulla vestis sumebatur & squallida: vel in funere, vel in luctu. pro Sextio, Erat igitur in luctu Senatus, squallebat ciuitas publico cõsilio, mutata veste. In eadẽ, Néve hunc suum dolorem mutata veste significarent, siue illa vestis mutatio ad luctum ipsorum, siue ad deprecandum valebat. Qui Romanorũ mos fuit. Mutata enim veste rei conspiciebantur, & toga deposita sordidã vestem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

accipere ſolebant: hoc eſt, vilem & abiectã ad luctum & deprecationem ſignificandam. Vnde eſt illud dictũ Ciceronis in Piſonem, Nec minus lætabor, cum te ſemper ſordidũ, quàm ſi pauliſper ſordidatum viderem. Itaque ſordidatus dicetur, quem vulgo vocamus, *mal en ordre*. Quinetiã ſordidata mancipia Cicero in Antoniana dixit: hoc eſt impura & ſquallida. Virg. de Charonte,
Sordidus ex humeris nodo pendebat amictus.

Colligere autẽ veſtẽ, *trouſſer ſa robe*, dici poteſt, quemadmodum Martialis colligere togam dixit lib. 7: Collige Cinna togam, calceus ecce perit. Itẽ & colligere pallium. Plaut in Capt. Collecto quidem eſt pallio, quidnam acturus eſt?

Elegans veſtis, *robe mignonne & bien faicte*: ſquallidæ & ſordidæ contrarium. Gellius probro fuiſſe M. Catoni ſcribit, quòd eleganti veſte, mollibúſque tuniculis vteretur.

Linea veſtis, *ung roquet*: qualem ſolẽt Cardinales & epiſcopi ſuper purpurea toga geſtare: item etiã noſtræ mulieres ruſticanæ profeſtis diebus. Plin. li. 12, Vnde veſtes lineas faciũt. Linteã veſtẽ Cicero vocauit actione 7, Alij, inquit, purpuram tyriã: thus alij atque odores, veſtémque linteam.

Lacinioſa veſtis, *robe pliſſee*, ampla & multis lacinijs: hoc eſt ſinubus fluens, qualẽ fuiſſe chlamydem illã lacinioſam orbe gyrato deſcribit Plini⁹ libro 5. cap. 10. quam metatus eſt Dinocrates architectus, AEgyptũ in chlamydis effigiẽ reducẽs.

Veſtem phrygianã dixit Feneſtella, quã nos vocamus, *brodee*: Itali laboratam vocant. Virgilius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

quoque, Arte laboratas veſtes dixit. Plinius enim lib.8. refert Phryges Idæos primos, veſtes acu facere inueniſſe: vnde phrygiones appellati, *brodeurs*.

Veſtẽ autẽ conchyliatã vocare videtur Plinius, cõchiliorũ ſucco infectã, & veluti murice tinctã lib.9.cap.39, In conchyliata veſte cætera eadem ſine buccino, prætereque ius temperaturæ.

Theriſtrum, *robe deſté*, veſtimentum æſtiuum appellare poſſumus, ἀπὸ τοῦ θερίζειν, quod æſtiuare ſignificat.

Chymaſtrũ, *robe dhiuer*, veſtimẽtum hybernum ἀπὸ τοῦ χυμάζειν: hoc eſt, hyemare.

Syntheſis accipi videtur interdum pro tota veſte in veſtiario compoſita, vulgus vocat, *une garde robe*. Iureconſ. in lege Titia.§. Semproniæ. Quæro an ex vniuerſa veſte, id eſt ex syntheſi, tunicas ſingulas & palliola, Sempronia eligere poſſit.

Eſt & ſyntheſis totum illud indumentum quod quis honoris interdum gratia, interdũ etiã oſtentationis alternis diebus, vel etiam bis eodem die mutare ſolet: quemadmodum facere videntur ex noſtris aulicis nõnulli, quos hodie holoſericatos, cras purpuratos, mane pullatos, veſpere albicantes videbis. Martial.2. in Næuolum,

Sic micat innumeris arcula ſyntheſibus.

Scutulatum præterea textum arte fieri deprehendi poteſt: cuiuſmodi ferè eſt qualis cernitur in aranearum telis. Eſt autem ſcutula à ſcuti forma dicta. Vide Plinium libro 11. cap.23. Nobis autem ſi diuinare liceat, quam emplaſtrationem Plinius lib.17. ſcribit: fieri adempta ſcutula, eam dicemus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

quæ vulgo dicitur, *enter en escusson.*
Item etiam veſtem ſcutulatam, ſi ad vulgūs noſtrum referamus, appellabimus *une robe contrepointee en escusson*. Sed huic interpretationi neminem voluerim inhærere tanquam vera eſſet.]

Quod vero in veſtium appellatione ſupereſt, id poſtea dicemus inter explicandum colores. Nunc autem æquum eſt, vt, quemadmodum polliciti ſumus, & ordo noſter expoſtulare videtur, pauca quædam de ornamentis diſſeramus.

De ornamentis Cap. VIII.

VAria fuit apud veteres ornādi corporis ratio, quemadmodum noſtra quoque tempeſtate videmus. Alijs enim ornamentis vtūtur Reges, alijs vulgus ipſum, alijs item matronæ, alijs qui ſacris operam nauant. Itaque partem eorum ſuo ordine recenſere optimum videtur.

Atque, vt à capite incipiamus, Corona, inſigne rerum fuit ornamentum. Virgilius,
Et duplicem gemmis auróque coronam.
Hoc eſt, quæ duplex erat, vel duplicata gemmis & auro: nempe quæ tantum haberet auri & gemmarum, quantum in duabus coronis fuiſſet ſatis. Quod autē regum fuerit, id oſtendere videtur 8. AEneid. Ipſe oratores ad me, regnı́que coronā Cum ſceptro mittit. vide MITRA.

Coronam quoque pro galea, quemadmodum ςέφανον Homerus, ſumpſit idem author in 5:
Omnibus in morem tonſa coma, preſſa corona.
Niſi galeas coronatas habuerint antiqui, vt in-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

terpretatur Seruius.

Corona etiam frondium & florum dabatur iis, qui vicerant in bello aut palæstra: aliis quidem querna, aliis viminea, aliis hederacea : eas Græci στεφάνους appellant, & victores stephanitas: quorum vt inquit Pollux in 3. præmia in corona & frondibus erant. Cic. 6. Verr. Vnxisse vnguentis, complesse coronis & floribus. dicebatur etiam ab antiquis Græcis στρόφιον ἀπὸ τοῦ στρέφειν: hoc est cõuoluere & vertere, quod capiti circũponeretur.

Corona florea, *ung chappeau de fleurs*. Plaut. Aul. Nunc thusculum emi, & hasce coronas floreas.

Corolla, *ung chappelet de fleurs*, pro eodẽ. Propert. Me iuuat extremis positum languere corollis.

Sceptrũ, *ung sceptre*, à Græco τὸ σκῆπτρον, quo aureo reges vtebantur, ac manu gestabant. Homerus, χρυσέῳ ἀνὰ σκήπτρῳ. Fuit autem primùm Iouis insigne, deinde vero aliorum regũ. Eo enim pacem & fœdus significare dicuntur, vt aperte docet Virgilius AEneidos duodecimo.

Lituus, baculus incuruus, quo sedẽtes augures, auibus tẽpla designabant. Cic. 1. de diuinat. Quid lituus iste vester, quod clarissimum est insigne auguratus.

Pedum, *une houlette*, baculus incuruus pastorũ. Virg. At tu sume pedum. Per trãslationem autem accipimus pro eo ornamento quod nostri episcopi gestare solent: quandò etiam se pastores appellari volũt, vt sunt re vera. vulgus crossam vocat.

Apex laniger, ornamentum pileorum, quos flamines inter sacrificandũ in lucis ac syluis gesta-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

re solebant:super quibus erat breuis virga, desuper habens lanæ aliquid ad deterrendas aues à sacrificio. Virg. -nudósque Lupercos,
Lanigerósque apices.
Eum autem pileum cum per æstus ferre non possent, filo tantum capita religare cœperunt, vnde flamines dicti, quasi filamines.

Monile, *ung carcant, ou ung collier*, ornamentum gutturis vel colli, quale gestare solent nobiles matronæ, & equites, quos vocamus ordinis : quod quia gemmis & magaritis ornari & insigniri solebat, ideo baccatum à Virgilio dictum est: -colloque monile Baccatum. Iuuenalis segmẽtum appellare videtur, Segmenta & longos habitus.

Inaures, *des templettes*, ijs vti etiam nunc matronæ Italæ & Hispanæ solent ad aurium ornatum. Plautus in Epidico,
Nõ meministi me inaurẽ ad te afferre natali die?

Bulla, *une bague*, insigne prætextatorum puerorũ, præsertim si aurea erat : libertinis enim scortea bulla de collo depẽdebat, quasi cõmuniens pectus puerile. Cic. in Verrem, Neque te tam commouebat, quòd ille cum toga prætexta, quòd sine bulla venerat. Huiusmodi ferè ornamenta pueri vulgo nunc deferre solent. Dicta autem bulla à similitudine bullæ, quæ in aqua fieri solet, ad fragilitatem vitæ designandam. Quod autem nõnulli putant ἀπὸ τῆς βουλῆς deduci, ineptum est planè: nam neque cõsilium in pectore est, sed in cerebro, vbi & ratiocinatio : præterea vnico l scribitur. Inde hæredem bullatum dixit Iuuena-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

lis,quem vulgo vocamus *Ioly,bragart*. Quaſi vero dicamus,bellulum & ornatulum.

Supparus ſiue ſupparũ,inquit Feſtus,veſtimentũ lineum quo puellæ præcingebantur. Lucanus, Suppara nudatos cingunt anguſta lacertos. Plautus, Si tu de illarum cœnaturis ſupparis.

Caſtula aliud palliolũ quo puellæ pudoris gratia præcingebãtur. Varro, Caſtulam mulier ſumpſerat pro ſocculo. Hæc & perizonium & præcinctorium dicitur.

Inſtita, ſiue limbus, *ung gect*: faſciola quæ ambibat ſtolam muliebrem. Ouidius,
Quǽque tegit medios inſtita longa pedes.

Fimbria, *une frange*. Fimbrijs vtebãtur in veſtiũ & tunicarum extremitatibus. Tranquillus in Cæſare Dicta. Vſum enim lato clauo ad manus fimbriato. *frangé par les manches*. Deinde ſubiungit, Nec vt vnquã aliter ſuper eum cingeretur,& fluxiore cinctura. Quo loco animaduertendum fluxiorem cincturam ab eo appellari,quæ alioqui laxa diceretur:quemadmodum & fluxam tunicam dixit,laxam.

Cinctura autem à cingendo dicta:vnde & vulgare nomen prodijt. *une ceincture.*

Cinctus item virorum fuit. Virg.7. AEneid.
Ipſe Quirinali trabea,cinctúque Gabino
Inſignis. Quo loco videto Seruium. Vnde Cincticulus, *une ceincturette*. Plaut. in Bacchid. Cincticulo præcinctus in ſella apud magiſtrũ inſideres.

Cingulũ vero mulierum erat,inquit Varro, *une trouſſoire*. Virg. de Pentheſilea, Aurea ſubnectens

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

exertæ cingula mammæ.

Cingulum, vng collier de leurier. Varro de re ruſt. cap. 9.12, Cingulum circa collum ex corio firmo cum clauiculis capitatis.

Baltheus, ſiue baltheũ, *une ceincture a eſpee.* Varro baltheum inter arma adſcripſit. dictum quaſi bullatum cingulum. Græci ζωςῆρα appellant.

Zona, cingulum in quo argentum & nummos recondebãt. Hinc prouerbium, zonam amiſit, de paupere & inope dicimus. Porrò autem latis zonis vtuntur mulieres apud Illyrios, quibus præcingunt ventrem dum bibũt: & primum quidem mediocriter præſtringũt: cum vero acrius bibũt, magis ſemper cogũt, cõprimúntque. Vnde Mart.

Longa ſatis nunc ſum: dulci ſed pondere venter
Si tumeat, fiam tunc tibi zona breuis.

Fibula, *une bloucque*, ornamentum ad veſtẽ ſubleuandam. Virg. Aurea purpuream ſubnectit fibula veſtem. Et conſertã fibula tunicam dixit Plinius ſatis proprie. Itali, vocabuli vim adhuc retinentes vocant *una fibbia.*

Armillæ, armillarum, *braſſeletz*, mulierum ornamenta, quæ brachijs circũligabant. Vtebantur & Perſæ quoque & Sabini armillis. Hinc Tarpeiam aiunt armillarum deſyderio, quas Sabini geſtabant, Capitolium illis prodidiſſe : hinc armillatus. Bud. Noſtrates, inquit, caduceatores ſpintere hodie vtuntur, quæ armilla etiam dici poteſt, blaſonum lingua vernacula vocant.

Brachialia, *des mancherons*, ornamenta brachiorũ quibus mulieres vti ſolent. Plin. lib. 28. cap. 7.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

Ceſtus, *ung tiſſu*, Veneris cingulũ efficax ad illectamenta gratiarum & amorum. Martialis,

Collo necte puer meros amores,
Ceſtum de Veneris ſinu calentem.

Ventrale, *ung tablier*. Vnde villoſa ventralia dixit Plinius lib. 8.

Strophiũ, *ung gorgias*, faſcia pectoralis, quæ virginalẽ papillarũ tumorẽ operit: ex Turpilio. hinc Strophiarius apud Plautũ & ſtrophiolum, quod Italicæ mulieres vocant faſcioletum.

Faſciam autem vulgus vocat, *une bande*, latum aliquod vinculum, ſeu laneum, ſeu lineum fuerit, quo partes aliquæ corporis reuinciebantur: vnde cretatas faſcias Epicratis vocat Cicero ad Atticũ, hoc eſt picta quædam velamina, quibus caligarũ vice vtebatur Epicrates. Quinetiam faſcijs inunctis partem aliquam corporis male affectam obuinciebãt antiqui. Cic. de claris orat. Qui deuinctus erat faſcijs, & multis medicamentis propter dolorem artuum delibutus. Faſciam præterea lecti cubicularis idem Cicero poſuiſſe videtur, pro eo quod vulgus vocat *des courtines*. Deferunt, inquit, ad coniectorem quidam, ſominaſſe ſe ouum pendere ex faſcia lecti cubicularis.

Epomis epomidis, *chapperon de regent, ou daduocat*, operimentum humerorum, nulli vſui futurũ, præterquam vt dignitatem quandam & magiſtratum exprimat. Tale quiddam doctores Theologi, & qui in Senatu magiſtratũ gerunt, hodie deferre ſolent. Quod autem ſuperhumerale vertit Hieronymus: id quidẽ de ornamento ſacerdotali

intelligendũ eſt, quod ſtolã appellamus, *une estole*.

Sudarium poſuiſſe videtur Liuius pro eo linteolo quo ſudorem abſtergimus à fronte, quo eodem etiam ad expurgãdas nares vtimur, *ung mouchoir*. Ait autem lib. 9. de M. Catonis morte: Qui audiens C. Licinij dictum, ſe non damnatum, ſed reum perijſſe, protinus, inquit, ſudario quod forte manutenebat, ore & faucibus ſuis coarctatis, incluſo ſpiritu, morte pœnam præcurrit.

De lanarum & veſtiũ coloribus Cap. I X.

QVandò noſter ordo expoſtulare videtur, vt poſt explicatas veſtes, lanarum etiam ac colorum genera explicemus: danda eſt opera vt puerorum ſtudijs hac in re ſatiſfaciamus. Tantùm enim de hiſce rebus ea à nobis dicentur, quæ ad inſtitutum noſtrum, hoc eſt ad veſtium & lanarum colores ſpectare videbimus. Cætera diligens lector ab Antonio Thileſio, viro doctiſſ. requiret, in eo libello quem de coloribus conſcripſit.

Quod autem ad lanarum differentias attinet: ne quid obſcuritatis ex huiuſcemodi cõtrouerſia lectoribus oriatur, præſtantiórne ſit Mutinenſis, Mediolanenſis, an Liguſtica: eos remittemus ad ſecundum caput Bayfij. Tantùm hoc addemus, apud omneis fere nationes Gallicam lanam maximo eſſe in pretio: vt præſtantior & delicatior ab omnibus iudicetur.

Lanarũ igitur colores natiui memorantur quatuor præcipui, etiam ſi Plinius dicat vel natiuis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

nomina deesse aliquot modis. Cap.2.

[Albus, *blāc*, qui color visum disgregat. hinc alba vestis, quæ vulgo nomen suū retinet, *une aulbe.* Alba etiam veste ornari solebant, qui candorem animi & hilaritatem præ se ferebant, vt in conuiuijs. Cic. in Vatiniū, Cum ipse Qu. Arrhius epuli dominus albatus esset. Hodie quoque apud Italos virgines desponsatæ, quas vulgus vocat *fiancees*, albis tunicis vti solent ad duritatem quandā, & integrum pudorem ostentandum.

Niger, *noir*: qui color visum congregat. A quo nigra vestis dici non consueuit, sed atra & pulla potius. inde atrati & pullati Ciceroni, qui luctum & dolorem ex vestitu significabant. Camelinus quoque color à Sipontino pro pullo vsurpatur, qualis solet esse camelorum.

Coracinus color, hoc est niger, qualis solet esse coruorum, quos κόρακας Græci vocant. Hunc autem colorem distinxisse videtur Vitruuius à pullo lib. 8. cap. 3, Per id tempus, inquit, adigantur eò quotidie potum, ex eóque quanuis sint alba, procreant alijs locis leucophea, alijs locis pulla, alijs coracino colore.]

~~Rutilus~~, à Græcis ἐρυθρὸς dici potest. Martia~~lis vero~~ rufum appellat, *roux*. Quanquam rufum à rubore dici putat Gelli9. hinc rufum puerū vel hominē dicimus, qui colorē habet rubore quodā modo tinctū. Terentius, Siquis me quæret rufus.

~~Fuluus autem~~, videtur de rufo atque viridi mixtus. hinc poetæ fuluum aurum & arenam & leonem dicunt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

Flauus, contrà, *fauuè*, videtur ex viridi, rufo, & albo concretus, vnde flauentes comæ à Virgilio dictæ, & flauentes frondes oliuarum, & Pacuuius flauam æquam & flauum puluerem dixit. Flauentes autem comæ dicuntur quæ ſunt punicei coloris, blõdos vulgus vocat. Quod ex Ouidiano verſu probari poteſt, ſecundo de Amoribus:

Seu flauẽt, placuit croceis Aurora capillis. Cap. 2.

Rufi præterea coloris multæ aliæ ſpecies ſunt: quas ſubinde explicabimus. nam præter fuluum & flauum, vt inquit Gellius, rubidus, phœniceus, & rutilus, & ſpadix, appellationes ſunt rufi coloris. de quibus poſtea dicemus.

Rubidus & rufus colores, atrore multo permixti ſunt.

Phœniceus, rutilus, & ſpadix, ſynonyma ex Gellio, ſignificántque exuberantiam ſplendorémque ruboris, quales ſunt fructus palmæ arboris nõ admodum ſole incocti: vnde ſpadicis & phœnicei nomen. Ibidem.

[Phœniceus autem à Phœnicia dictus: vnde & puniceus dicitur, vt punicea roſa apud Horatium & Plautum in Rudẽte, Fac tibi puniceũ corium, poſtea atrum denuo. *cuyr uiolet*. Hinc etiam mala punica, quæ & granata dicuntur à Plinio, *pommes de grenade:* quæ in punicis arboribus nouem generum dicta ſunt. Fortaſſis à colore interno acinorum, & liquore ipſo vineo nomen ſortita, aut quòd ex Pœnicia primùm allata ſint.

Spadix, color equorũ proprius: quo infecti equi à Virgilio ſpadices honeſti appellãtur, Georg. 3.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

Vulgus appellat *bayartz*, Græcæ linguæ veſtigia retinens. Βάιον enim apud illos ſpadicem ſignificat, quem balium vel badiũ Varro appellat. Equi inquit, colore diſpares item nati, hic balius, iſte giluus. Quo loco vtrum legendum ſit, badius an balius, incertum eſt. Sed balias veſtes pro ſubruſis à Vopiſco in Aureliani Cæſaris vita dictas inuenio: etiam ſi ſcriptum ſit blateas. Subrufus autem color dicitur qualis eſt eius violæ quam nos Calendulam vulgo vocamus, *du ſoulſiz*, quaſi florem omnium menſium vt vocant Itali: vel vt nos ſoliſequium, dicere vellemus. Heliotropion Dioſcorides vocat, ſubrufique coloris eum eſſe contendit. Cæterum, balius color, ſpadix dicitur & puniceus: fortaſſis is eſt quem vulgus vocat *baillet*.

Giluus autem color & melinus idem ſunt, mediúſque eſt inter album & fuſcum, qualis eſt mellis color: vnde melinam veſtem dixit Plautus in Epidico:

Vbi ergo eſt, niſi ſi in vidulo aut melina attuliſti?

Fortaſſis is eſt color quem vulgus vocat *tanné guarancé*.

Quod autem giluus, albus non ſit, vt quidam putant, ſed quiddam mixtum inter album & fuſcum, id oſtendere videtur locus Virgilij:

-color eſt deterrimus albis Et giluo.]

Luteus quoque, rufus eſt color, ſed dilucidior, *du iaulne*: Quem Nonius ait proprie croceum dici. Virg. in Bucolicis,

Iam croceo mutauit vellera luto. Et alibi,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

Aurora in roſeis fulgebat lutea bigis.

Item & oui vitellum, luteum dicimus. [Luteam quoque violam vocamus, *des girofflees iaulnes*, quã deſcribit Dioſcorides in capite leucoij : ait enim eius ſpeciei violarũ quas vulgus vocat, *girofflees*, alias eſſe rubras, alias albas, alias luteas, quæ præcipui ſunt in medicina vſus. Quamobrem corrupte vocatur hæc poſtrema viola à pharmacopolis leucoion luteũ. Sũt præterea permultæ herbæ quæ luteum florem gerunt, qualis eſt Iſatis quam vulg⁹ vocat *de la gaulde*, & phlomos, *des flãbeaulx*, & geniſta, *des genetz*: Sed Iſatis quæ & glaſton dicitur, fullonibus vtilis eſt ad pannum luteum inficiendum, qui & croceus vocatur.] vnde crocota veſtis dicta Nonio, à croco, vt opinor, quæ eadẽ à Græcis κροκωτὸς καὶ κροκώτιον dicitur: hoc eſt, crocota & crocotula, quæ inter muliebria annumerantur. Item infectores à Plauto dicti crocotarij. Ibidem. [Quod autem Ouidius crocum rubrum appellet,

Nec fuerant rubri cognita ſigna croci:

id ſanè intelligi poteſt, propter croci ſuperficiem & colorem externum, qui oculis quidem ruber, ſed dum aqua delibutus eſt, & madefactus, luteus apparet.

Aſtrinus color, *fleur de peſcher*, qui & muricinus, à ſanguinis vel ſucci oſtreorum quorundam ſimilitudine. hinc oſtrinæ veſtes Nonio dicuntur ſubrubræ, quas, tinctas murice dixit Virgilius: quemadmodum & alio loco purpureum oſtrum vocauit: parũ enim differunt inter ſe purpura &

oſtrum. Oſtrinum colorem videtur ſubminium appellare Plautus in Epidico: Aut crocotulam, ſupparum, & ſubminiam ricam.] Quam riculam oſtrinam appellat Terentius: Interea aſpexit virginē vectari, in capite riculam indutā oſtrinam.

Purpureus color in veſtimentis laudatiſſimus antiquis fuit, cuius authorem fuiſſe ferunt Herculem: à purpuræ piſcis ſucco, quo lanæ infici ſolent. Purpuræ autem vſus nobis eſt ignotus, quod & affirmat Budæus in libro de Aſſe. Romæ vero purpuræ vſum ſemper fuiſſe teſtatur Plinius. Purpuræ autem appellatione omnis generis purpuram contineri puto. Itaque vel ex Plinio conſtat buccinum, & conchylium, & muricem inter purpuræ genera annumerari. Quinetiā fuit Romæ purpura violacea, cuius libram denarijs centum væniſſe Cornelius Nepos affirmat. Fuit & alia inſignis purpura, quæ à Tyro inſula Tyrium appellata eſt: & eſt omnium longè præſtantiſſima. vnde Tyriæ veſtes ab Ouidio dictæ, quæ eædem à Iuuenale Sarranæ appellatæ ſunt. Tyrus enim etiam Sarra appellabatur. Tyriam autem veſtem vel purpuream, vel etiam Megalenſem purpuram, intelligo trabeam fuiſſe, vel togam pictam. Vide diligenter cap. 2. [Et quia antiquæ mulierculæ decoris gratia, purpura genas oblinire ſolebant, quemadmodum paſſim nunc ſolent in Italia: ideo purpuriſſatas buccas vocat Plautus, *fardees*, in Truculento: Quæ iſtas buccas tam belle purpuriſſatas habes.]

Amethyſtinus color, amethyſtum lapillum pre

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

tiosum referẽs, quem purpureum vocat Ouidius: & Plinius Indicos Amethystos purpuræ colorem referre ait. Itaque vestimenta purpura infecta, eo temperamento, vt eius lapilli colorem reddant, amethystina dicentur. & Amethystinatum vocat Martialis, huiuscemodi purpura indutum. Quòd si colori amethystino Tyrium quoque superaddatur, fiet color mixtus, qui Tyriamethystus à Plinio dicitur.

Succedit Dibapha Tyria, hoc est lana vel purpura Tyria bis tincta, ex ethymo. Ibidem.

[Coccineus color idem ferè cum purpureo. tingebantur enim vestes grano quodam purpureo, quod à Dioscoride κόκκος βαφική, hoc est granum tinctorium dicitur. Hinc coccina vestis. Martialis,

Coccina famosæ donas & ianthina mœchæ.

Ianthinus autem color, vt obiter etiam illud dicam, dicitur violaceus, cuiusmodi est color illius violæ quæ primo & nouo vere vbique oritur, quam nos violam Martiam, Dioscorides Ion appellat. vnde Ianthina vestis dicta, quam violaceam vulgus vocat.]

Molochinus color, *gris uiolant*, in veste similis flori maluæ, cuius infectores dicuntur Molochinarij à Plauto in Aulul.

Ferrugineus color, ferro ardenti haud absimilis, vt quidam putauere, qui & hyacinthinus Virgilio: ait enim Ferrugineos hyacinthos. Ex Nonio.

Castaneus, *tanné*: sublata enim tantum prima

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

ſyllaba nomen accepimus. [Eſt autem hic color corticis exertæ caſtaneæ, & paululum aſſeruatæ ſimilis. Quem quia ſæpe induerat Galliarũ rex: ideo à Gallis regius dictus eſt.] Cap.2.

Color viridis, *uert*, cuiuſmodi ſunt herbarum atque arborum folia. Hic & à Græcis glaucus dicitur, vnde Pallas ab Homero γλαυκῶπις dicta, hoc eſt, glaucos & ſubuirides oculos habens qui color in oculis, antiquis Græcis pro pulcherrimo habebatur: quemadmodum nos quoque cæſios & cæruleos oculos laudamus, cum Romani nigros magis probent.

Cæſius color, cæleſtis, quem indum quidam vocant & clarum. Hinc Pallas à Latinis cæſia dicta à colore cæli, quaſi cælia, vt inquit P. Nigidius. vnde Cæſarem dictum quidam putant.

Cæruleus color quaſi cæluleus, *couleur dazur*, Itali turquinum vocant: ſerenum enim cum eſt cælum, hunc colorem referre videtur.

Corneus color, qui cornu ſimilitudinem refert. Plin. lib.36. cap.8, Vitia vero in ijs corneus color, aut candidus, & quicquid ſimile vitro eſt.

Cymatilis color, qualis vndæ marinæ eſſe ſolet: κῦμα enim Græcis fluctus eſt. Ouid. Hic vndas imitatur, habet quoque nomen ab vndis. Cap.1. [Idem & color Venetus, & blauus color, & cæruleus quoque dicitur: cæruleum enim mare & vndas cæruleas dicit Virgilius multis in locis.

Leucopheus color, *gris*, quẽ nonnulli apud Italos religionis ergò ſibi perpetuo gerendũ proponunt, quos illi berettinos vocãt. Græci leucophea-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

tos dicunt. Martialis libro primo ad Scazontem,
Amator ille tristium lacernarum,
Et beticatus, atque leucopheatus.

Quinetiam leucopheum pannum dicit Plinius lib. 32. cap. 10. de rubeta ad quartanas vtili: Iecur, inquit, eius vel cor adalligatur in panno leucopheo.

Cineritius color, *sandré*, quem cineraceũ dicere videtur Plinius lib. 33, Terra est alia rufa, alia cineracea. Idẽ & cinereus dicitur. Colum. lib. 2. cap 2, Nullum enim temere videmus locum, qui modo pigrum contineat humorem, non eundem vel nigri vel cinerei coloris.

Spumeus & maculosus à spumis & maculis, quibus tinctus & aspersus videtur, qui animalium quorundam colores esse solent, vt equorum quorundam & lyncum apud Virgilium: quemadmodum pomulatos equos à pomorum similitudine quidam appellant.

Ruber color, *rouge*. Plato in Timæo refert rubrum colorem, ex ipsa ignei radij ad humorem mixtione sanguineum creante nominari. Quæ supersunt de coloribus lector, vt prius dixi, ex Thylesio videto.

De operimentis & instratis Cap. x.

NE quidquam amplius ab adolescẽtibus bonarum literarum studiosis desyderari possit, earum præsertim rerum quæ ad vestiũ cognitionem pertinent: superest vt quambre-

uiſſime à nobis fieri poterit, eorum veſtimentorum, vel potius operimentorum rationem explicemus, quibus paſſim vtimur, præter ea quæ corpus tegunt. Quanquam tamen veſtimenta dici quis negauerit, ſi quidem vocabuli vim conſideret: non enim ſtragulis, tapetis, & huiuſcemodi rebus veſtimentorum loco vtimur: ſed quandò nobis hac in re vocabulum magis proprium deeſt, vtemur eo quod minus proprium eſt. Itaque primum de inſtratis dicemus.

Amphitapæ dicuntur veſtes vtrinque villoſæ: quæ quia villis ingẽtibus, vt inquit Lucilius, molles erant, ideo lectis inſternebantur, ſuper quibus dormire delicioſum antiquis fuit. Varro Manio, Alterum bene acceptum, dormire ſuper amphitapa bene moli. Athenæus ἀμφίταπορ dixit: Hiſce inquit amphitapi ſubſternebantur è molli lana. [Fortaſſis id opertorium eſſe nõ ineptum fuerit dicere, quod ex Hiſpania ad nos adfertur: vulgus vocat, *ung catalogne.*] Cap. 14.

Amphimalla quoque vtrinque villoſa erant, quemadmodum amphitapa: id enim nomẽ ipſum ſignificare videtur. vtebantúrque iis tũ ad ſtragula, tum etiam ad operimenta & veſtimenta. Vnde Strabo in quinto, Mediocrem vero lanam ager Patauin⁹, ex qua tapetia fiũt laudatiſſima, & gauſapinæ, cæteráque eiuſdem generis amphimalla & heteromalla.

Heteromalla autem, ſunt altera parte tantum villoſa, ex ethymo: cuiuſmodi ferè ſunt mantæ vulgo dictæ, quas Maſſiliæ fieri videmus, quæ &

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

amictus, & stragulæ vestis vsum nauigātibus præ stant, *mantes de matelotz*. Ibidem.

[Gausape vero, siue gausapinæ tria hæc supradicta comprehendit, éstque genus ad omnia crassiora stragula.

Stragula item à sternendo, *une couuerture*, dicitur quicquid insternitur alicui rei.] Vnde stragulæ Babylonicæ, quæ equis insterni solent. Marcus Cato, vt refert Plutarchus, cum ex hæreditate Babylonicum stragulum accepisset, statim vendidit. Fiebant autem huiuscemodi stragula aliquando ex bubalorum pellibus, quos vulgus vocat *buffles*. Atqui Babylonica stragula picta coloribus diuersis erant.

Præterea toris stragula superimponebātur, *couuertures de lictz*, quæ ob id toralia dicta sunt. Ex libello de vasculis. Horatius 2. Serm.
Et Tyrias dare circum illota toralia vestes? Toralia enim omnia lecti stragula comprehendunt. vnde Tranquillus refert Claudium Cæsarem neminem visitasse ægrum, nisi príus explorato cubiculo, culcitrísque & stragulis prætētatis & excussis. Culcitræ autē adhuc apud Italos & nos quoque nomen retinent : appellant enim illi *coltre*, nos *coultilz*. súntque ij veluti sacculi in quibus pēnas auium, vel lanam, aut quiduis aliud includimus, vt lecti sint molliores.

Stragula villosa, *couuerture de catalogne*. Mart.
Stragula purpureis lucent villosa tapetis.

Plagæ (inquit Nonius) grande lineum tegmen quod nunc torale, vel lecticariam sindonem di-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

cimus. Fortaſſis eſt illa veſtis linea, vel inſtratum lineum potius, quod apud nos puerperæ honoris & decoris gratia lecto, in quo decumbunt, ſuperponere ſolent, ad candorem & cultum delicatiorē oſtendendum, *une bauette.*

Pallia lecti dicebantur, *les draps du lict.* Ouidius in Amoribus,

Nec in lecto pallia noſtra ſedent. Iuuenalis 6,

Aduocat Archigenem, oneroſáque pallia iactat.

Horatius veſtem nocturnam appellare videtur,

Veſtem nocturnam maculāt, vētrémque ſupinū.

Lodix, *ung loudier.* Martialis,

Lodices mittet docti tibi terra Catulli.

Sub ſtragulis quoque iureconſ. aulæa & tapetes comprehēdit. Itaque aulæa, ſtragula ſunt verſicoloria, vt ait Seruius. dicta quòd primū in aula Attali regis Pergamenorū inuēta ſint. Properti9,

Porticus aulæis nobilis Attalicis.

Tapetes itē ſiue tapetia, tegmina ſunt varijs picta coloribus, *des tapitz.* Virgilius,

Inſtratos oſtro alipedes, pictóſque tapetas.

Vnde belluata tapetia, *tapitz figurez.* Plautus,

Neque Alexandrina, belluata, cōſutáque tapetia.

Centones præterea genus tapetiorum ex varijs conſutorū, quod intelligere videtur Plautus verſu ſuperiore per conſuta tapetia: ſolebántque huiuſcemodi tapetes capſulis & tabulis inſterni: quemadmodum nunc quoque quos vocamus *tapitz de Turquie.*

Sunt etiā alia tapetia picta & verſioloria, quæ à Græcis περιςρόματα vocātur. Cicero Philip. 2,

Conchyliata Cn. Pompeij periſtromata dicit. vide Plutarchũ in Themiſtocle. à verbo περιςέλλω quod cooperio & communio atque exorno ſignificat. Itaque periſtroma generale quiddam erit, quemadmodum & tapetes & ſtragula. Conchyliata autem periſtromata dicuntur, quæ infecta ſunt conchyliorum ſucco vel murice.

Sunt & peripetaſmata, aulæa, quæ ad ornandum locũ ſuſpenſa extendũtur, Itali vocant *di razi*: de quibus intellexiſſe videtur Horatius cum inquit,

Interea ſuſpenſa graues aulæa ruinas

In patinam fecere. Cicero 6. in Verrem, Quid illa Attalica tota Sicilia nominata, ab eodem Heio peripetaſmata emere oblitus eſt? à verbo περιπίπτω, quod decidere ſignificat.

Aulæum autem, eſt id tapetis genus, quod aulæ circumponitur ornatus cauſa. Cic. pro Cælio, Deinde, inquit, ſcabella cõcrepant, aulæum tollitur.

Mantilia, *des torchemains, ou ſeruiettes*, Græci χειρόμακτρα vocant: quibus vtebantur ad manus abſtergendas poſt lotionem. Martialis,

Attulerat mappam nemo: dum furta timentur,

Mantile è menſa ſuſtulit Hermogenes.

Mappas autem ſecum omnes adferebant, dum vnà cœnarent. Dicerē hoc loco & de culcitris, puluinis, ceruicalibus, & alijs huiuſcemodi: niſi id vnum vererer, ne præter inſtitutum feciſſe, & longior ac fuſior quàm res ipſa requirat, fuiſſe iudicarer. Itaque quod ſupereſt de hiſce rebus ad rem domeſticam ſpectãtibus, in alium libellum differemus, ſiquando per otium nobis liceat bonis in-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

genijs hac in re consulere. Prius quàm tamen supersedeo, tãtũ hoc addã (vt totus de vestibus sermo clausus ac finitus videatur) quod noster Baysius etiã in calce libelli sui posuit de coactilibus.

Coactilia enim pelles sunt siue lora quibus inuoluũtur alligantúrve vestimẽta. quæ omnia instrumenti viatorij sunt. Græci φάσκωλον dicunt, Itali *valiza*: nos vero *une malle*. [Vidulum appellare videtur Plautus in Epidico, Recte obsignatum in vidulo est marsupium.]

Hæc sunt ferè quæ de vestimentorum vsu, ac ratione breui compendio in adolescentulorum gratiam ex Baysio colligere potuimus. Cuius rei qui vberiorem fructum desyderabit, hauriat ex ipso authoris fonte necesse est. Illi enim hoc acceptum referre nostra ætas debet, quòd multis vigilijs, infinita propè Græcorum ac Latinorum authorum lectione, adde etiam acri & expurgato ipsius iudicio, vestium ac vasculorum antiqua nomina, in vsum nostrum conuertere possimus, & Latine loqui. Quod beneficium, vt est sanè omnium iudicio maximum, ita mea quidem sentẽtia alienum quiddam à iure & æquo fecisse existimari debuit is, qui nõ solum tanto viro gratiam non habuit, aut retulit: sed illius vigilias suo nomini adscribere ausus est: & se eius rei authorem profiteri, quam ne cogitauit quidem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

INDEX LATINARVM ET GALLICArum dictionum, quæ in hoc libello passim consperſæ & declaratæ inueniuntur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

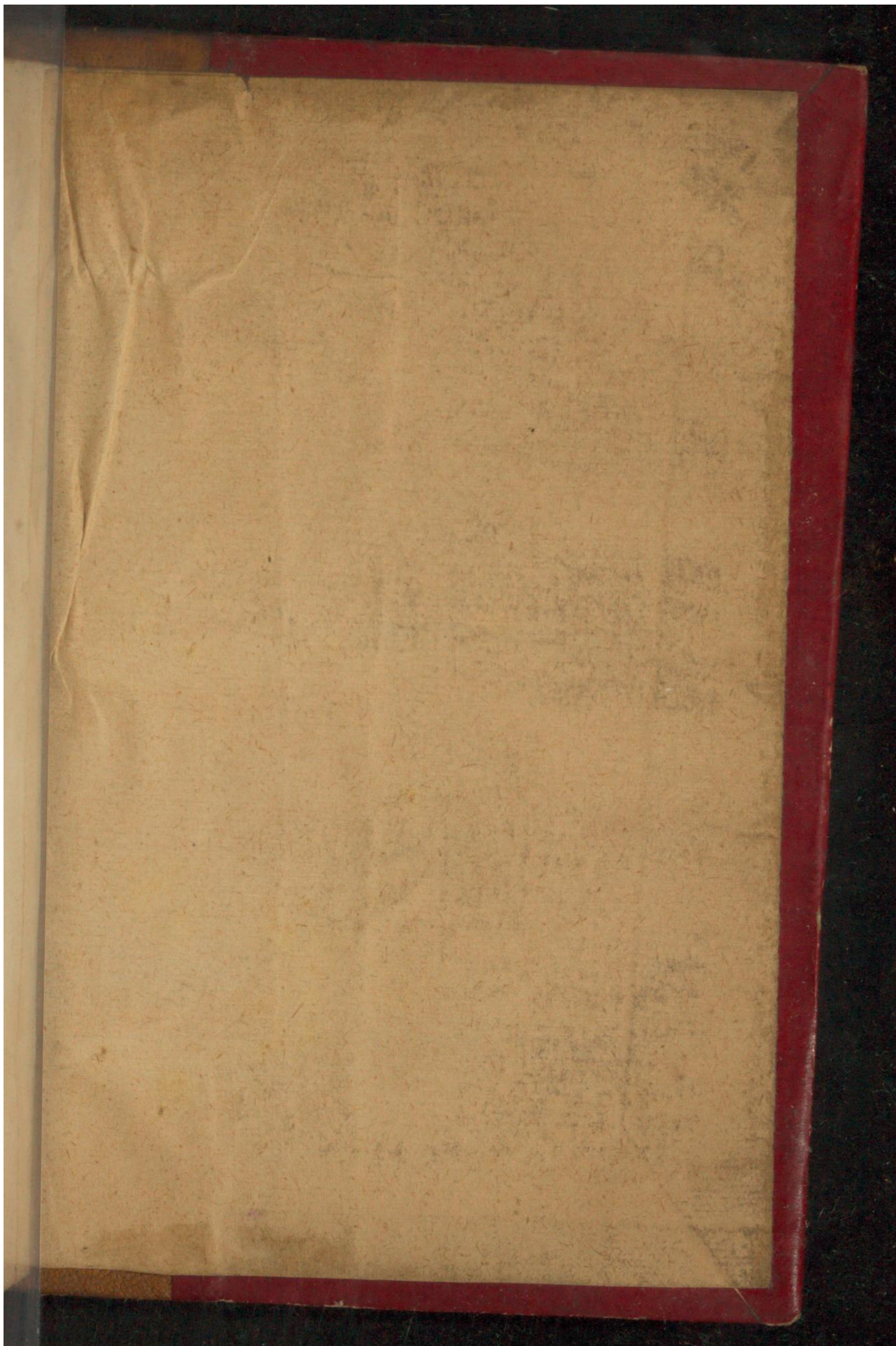
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

EXCVDEBAT ROB. STEPHANVS
PARISIIS, ANN. M. D. XXXVI.
III. NON. MAII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
627/A